

STRANKA LISTA MARJANA ŠARCA – LMŠ
SOCIALNI DEMOKRATI – SD
STRANKA MODERNEGA CENTRA – SMC
STRANKA ALENKE BRATUŠEK – SAB
DEMOKRATIČNA STRANKA UPOKOJENCEV SLOVENIJE – DeSUS

sklepajo

**KOALICIJSKI SPORAZUM O SODELOVANJU V VLADI REPUBLIKE
SLOVENIJE ZA MANDATNO OBDOBJE 2018–2022**

Ljubljana, avgust 2018

KAZALO KOALICIJSKEGA SPORAZUMA

**1. TEMELJNA IZHODIŠČA IN VREDNOTNA NAČELA DELOVANJA
VLADE**

2. PROGRAMSKE VIZIJE IN IZHODIŠČA

3. PROGRAMSKI DEL KOALICIJSKEGA SPORAZUMA

4. ORGANIZIRANOST IN DELOVANJE VLADE

5. PROTOKOL O SODELOVANJU KOALICIJSKIH PARTNERJEV

6. KONČNE DOLOČBE

1. TEMELJNA IZHODIŠČA IN VREDNOTNA NAČELA DELOVANJA VLADE

Na podlagi doseženega medsebojnega dogovora, spoštovanja pravnega reda Republike Slovenije in Evropske unije, parlamentarne demokracije in demokratičnih standardov ter spoštovanja do vseh ljudi, ne glede na raso, versko ali katero koli drugo osebno okoliščino, smo se spodaj podpisane politične stranke odločile za podpis naslednjega koalicijskega sporazuma.

V zavedanju, da Vlada Republike Slovenije predstavlja vse prebivalce naše države in deluje za blagostanje vseh državljanek in državljanov ter tudi prebivalk in prebivalcev Republike Slovenije ter je odgovorna za pravilno in smotrno delovanje izvršilne veje oblasti Republike Slovenije, bomo podpisniki koalicijskega sporazuma skupno delovali v prid socialno in ekonomsko uspešne ter napredne Republike Slovenije.

Delovanje Vlade RS in koalicije bo temeljilo na našem prizadevanju **za skupno dobro, medgeneracijsko sožitje** in ohranitev **naravnega bogastva** za te ter prihodnje rodove. Izhajajoč iz zavedanja, **da je skrb za prihodnost mladih soodvisna tudi od skrbi za starejše** in da gre za eno temeljnih družbenih soodvisnosti kot veziva in tkiva naše družbe, si bomo prizadevali za doseganje najvišje možne stopnje medgeneracijske solidarnosti.

Sodobna in uspešna družba lahko stoji le na vzdržnih ekonomskih temeljih ob nenehnem prizadevanju za njen trajnostni razvoj ter razvoj njenega gospodarstva. Zato bo koalicija delovala v prid **močnega, odprtega in inovativnega gospodarstva**. Skupaj s **stabilnimi in razvojno naravnanimi javnimi financami bomo gradili** boljše, moderno ter uspešno slovensko državo, ki je del širše evropske družine v **mednarodnem okolju uglednih, sodobnih, naprednih in demokratičnih držav**. Zato bo temelj delovanja te koalicije in Vlade RS jasno opredeljena aktivna, napredna in **proevropska zunanja politika**, utemeljena na spoštovanju človekovih pravic ter zavzemanju za politično stabilnost, varnost in mir v sosedstvu, Evropi ter svetu.

Koalicija bo ohranjala in krepila Slovenijo kot socialno državo za življenje njenih državljanek in državljanov v solidarni ter vključujoči družbi, ki se odziva na potrebe ljudi in skrbi za njihovo blagostanje.

Zavedamo se, da so v prihodnje potrebne razvojne spremembe, ki bodo prebivalcem Republike Slovenije zagotovile vsem dostopno in kakovostno **javno zdravstvo, ki je dobro upravljano ter ustrezno financirano**. Koalicija se bo zavzela za **vsem dostopno in kakovostno javno šolstvo**, ki bo **usmerjeno v dvig kakovosti vseh stopenj izobraževanja ob ohranjanju brezplačnega javnega izobraževanja**. V skupni skrbi **za znanost, raziskave in razvoj** bomo ustvarili pogoje za **tehnološki ter razvojni preboj** naše družbe, da se ustvarijo pogoji za širši družbeni razvoj in polno uresničitev Slovenije kot **družbe znanja**.

Na podlagi izkušenj iz preteklosti se, navkljub zahtevnosti teh ciljev, v koaliciji zavedamo, da potrebujemo odločne izboljšave v sistemu upravljanja države. Kulturo in umetnost je treba ponovno postaviti v središče javnega interesa. Izboljšati je treba organizacijsko shemo, ki omogoča nastajanje kulturnih dobrin, ter zaustaviti upadanje javnih sredstev za kulturo. V

nemirnih časih, v katerih živimo, ob vseh negotovostih mednarodnega okolja in varnostnih izzivih okoli nas, se v koaliciji zavedamo, da je **varnost naša skupna dobrina**, in želja nas vseh je zagotoviti, da bodo ljudje v naši državi varni.

Naše sodelovanje bo temeljilo na iskanju kompromisov, kar je osnova vsakega sodelovanja in sobivanja. Vrednote, ki nas povezujejo, in zavedanje nujnosti sprememb ter potreba po razvojnem preboju bodo premagali razlike v programskih podrobnostih. Temeljna vrednota, skupna vsem nam, je normalna, razvojna in uspešna Slovenija.

Koalicija se zavezuje, da bo usmerjena v odpravljanje slabih praks v slovenski politiki, ki so se prevečkrat potrdile kot ključna cokla razvoja in ovira še hitrejšega napredka države med najboljše države na svetu. Odločno zavračamo politično kulturo, ki temelji na ustrahovanju, hujskanju in lažnih novicah oziroma na lažnih obljubah ter praznih političnih frazah. Politična kultura prihodnosti mora biti kultura strpnega pogovarjanja in dogovarjanja ter iskanja najširših mogočih skupnih imenovalcev, ki jih je mogoče uresničiti. To je politika, ki je v službi ljudi in za ljudi.

Koalicija bo z zasledovanjem vrednot trdega, poštenega, transparentnega in odgovornega dela, spoštovanja človekovih pravic in človekovega dostojanstva ter spoštovanja drugačnosti, strpnosti in povezovanja ter ob spoštovanju ustavnega reda in mednarodnih zavez naredila vse za skupno dobro vseh prebivalcev ter prebivalcev Republike Slovenije.

2. PROGRAMSKE VIZIJE IN IZHODIŠČA

V svojih naporih bo delovanje tako koalicije kot vlade temeljilo na:

- doslednem spoštovanju načel **pravne države** s poudarkom na resnični enakosti pred zakonom, ki ni odvisna od politične, ekonomske ali drugih oblik družbene moči posameznika;
- spoštovanju osnovnih načel **medgeneracijske soodvisnosti** kot temelju razvoja naše družbe;
- **spoštovanju pravic** vsakega posameznika na eni in **prevzemanju dolžnosti ter odgovornosti** na drugi strani – uravnoteženje med pravicami in dolžnostmi mora postati vodilo naše družbe, prevzemanje odgovornosti za odločitve pa mora postati visoko cenjen moralni standard;
- **zagotavljanju predvidljivega, preprostega in stabilnega poslovnega okolja** za razvoj uspešnega ter družbeno odgovornega gospodarstva, ki je občutljivo za okoljska in družbena vprašanja, trajnostno ter tehnološko visoko razvito in usmerjeno v ustvarjanje visoke dodane vrednosti kot temelja višje ravni blagostanja v državi;
- **oblikovanju in razvoju okolja, ki bo omogočilo razvoj vseh posameznikovih potencialov ter talentov**;
- zagotavljanju pogojev, ki bodo prebivalcem države nudili vsem dostopne **kakovostne javne storitve**;
- **odprtem in konstruktivnem dialogu s civilno družbo ter socialnimi partnerji in vsemi relevantnimi deležniki slovenske družbe**;
- **zdravi, inovativni, kreativni, kompetentni, solidarni, na znanju dojemljivi in socialno dojemljivi družbi** za kakovostno življenje vseh ljudi v njej;

- zagotavljanju enakih pravic, enakih možnosti in enakovrednosti žensk ter moških;
- zagotavljanju socialne, ekonomske in siceršnje varnosti vsem prebivalcev Republike Slovenije ter
- ohranjanju in varovanju nacionalnih bogastev ter virov, še posebej naravnega okolja, kmetijskih zemljišč, vodnega in gozdnega bogastva in kulturne ter zgodovinske dediščine naše države.

3. PROGRAMSKI DEL KOALICIJSKEGA SPORAZUMA

3.1. DOSTOPNO, KAKOVOSTNO, UČINKOVITO IN FINANČNO VZDRŽNO ZDRAVSTVO

Zdravstvo je po prepričanju večine Slovencev največja vrednota. Večina ljudi se je izrekla za javen in solidaren zdravstveni sistem, zato moramo zagotoviti ohranitev javnega zdravstvenega sistema. K temu so vse vlade do leta 2025 zavezali tudi poslanci, saj so marca 2016 sprejeli Resolucijo o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025 – Skupaj za družbo zdravja.

Še nadalje bo treba urgentno odpravljati posledice (ne)razvoja v preteklih obdobjih, ki so posledica strogih varčevalnih ukrepov v obdobju krize in po njej.

V tem okviru bo treba zagotoviti stabilno in dolgoročno vzdržno financiranje ter kakovostno, varno in dostopno zdravstveno oskrbo, hkrati pa **jasno ločiti med javnim in zasebnim**. Skrajševanje nedopustnih čakalnih vrst bo naša prioriteta.

Izziv: Skrajševanje čakalnih dob v zdravstvu

Ukrepi:

- Skrajševanje nedopustnih čakalnih dob bo prioriteta in v tem okviru bomo nadaljevali s projektom skrajševanja čakalnih dob.
- Za krajšanje nedopustnih čakalnih dob na razumno raven bomo v projektu skrajševanja čakalnih dob najprej izčrpali vse možnosti in kapacitete **v javnih ustanovah**, šele nato pa vključili koncesionarje ter zasebnike. Pri tem bodo glavni kriteriji kakovost storitve, število lastnih zaposlenih izvajalcev in cena storitev.
- Vlada bo zagotovila potrebna finančna sredstva za nadaljnje izvajanje tega projekta.
- Na primarni ravni zdravstva bo potrebna kadrovska in vsebinska krepitev.

Izziv: Opredelitev standardov in normativov v zdravstvu

Ukrep:

- Vsebinsko in kakovost storitev, količino storitev, normative storitev ter vrednost storitev bo določil plačnik storitve v sodelovanju s stroko.

Izziv: Reševanje problema kadrov v zdravstvu

Ukrepa:

- Stabilen zdravstveni sistem temelji na močni in učinkoviti primarni zdravstveni ravni ter konsistentni razmejitvi med zdravstvenimi ravnmi. Neuravnoteženosti zdravstvenih

dejavnosti se bomo lotili s kratkoročnimi in dolgoročnimi ukrepi. Kratkoročni ukrepi bodo vključevali dodatna sredstva za financiranje primarne zdravstvene ravni in pridobitev dodatnih zdravnikov ter drugih zdravstvenih delavcev na deficitarnih področjih in regijah.

- Pripravili bomo celostno strategijo zagotavljanja kadrovskih virov v zdravstvu in dolgotrajni oskrbi.

Izziv: Zagotovitev finančne vzdržnosti in stabilnosti zdravstvenega sistema

Ukrepi:

- Dopolnilno zdravstveno zavarovanje bomo ukinili in ga ob ohranitvi iste ravni pravic prenesli v obvezno zdravstveno zavarovanje.
- Sprejeli bomo nov Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, s katerim bomo uredili pravice na nivoju zakona, ZZS bo postal aktivni kupec ...
- ZZS se bo preoblikoval in nadgradil tako, da bo poleg obveznega socialnega zdravstvenega zavarovanja pokrival tudi obvezno socialno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo. Pravice in obveznosti obveznega zdravstvenega zavarovanja bomo uredili na nivoju zakona, pri čemer bo poudarek na ohranjanju obstoječih pravic.
- Finančna vzdržnost zdravstvenega sistema mora temeljiti na solidarnosti in pravičnosti ter zagotavljati dostopnost vsem. Zagotovili bomo postopno povečanje skupnih sredstev za zdravstvo na povprečje PPP EU (v tem mandatu na 9 % BDP), od tega mora biti delež javnih sredstev za zdravstvo najmanj 85 %.
- Nadaljevali bomo potrebno čiščenje odhodkovnih postavk ZZS, s katerimi se bodo obveznosti, ki ne spadajo v obvezno socialno zdravstveno zavarovanje, prenesle na proračun.
- Uvedli bomo zdravstveni cent na trošarine na alkohol, tobak in sladke pijače.
- Okrepili bomo nadzor nad plačniki.
- Vse prebivalce RS bomo vključili v zdravstveno zavarovanje.

Izziv: Povečanje učinkovitosti javne zdravstvene mreže

Ukrepi:

- Določili bomo merila za oblikovanje mreže javne zdravstvene službe na vseh ravneh, izvedli optimizacijo mreže izvajalcev javne zdravstvene dejavnosti in omogočili krepitev vloge osnovne zdravstvene dejavnosti.
- Uvedli bomo razširjeno raven osnovnega zdravstva z namenom opravljanja več storitev pri osebnem zdravniku in nadaljevali z e-konzultacijo (uvajanjem boljše povezave med družinskim zdravnikom in specialistom ter med specialisti in specialisti).
- Zagotovili bomo učinkovitejše vodenje in upravljanje javnih zdravstvenih zavodov z večjo avtonomijo ter predvsem večjo odgovornostjo vodstvenih in nadzornih organov ter uredili nagrajevanje.
- Prenovili bomo Zakon o zavodih s ključnim ciljem zagotovitve učinkovitejšega in kakovostnega upravljanja.

Izziv: Definiranje košarice pravic zdravstvenih storitev

Ukrepa:

- Z Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju bomo jasno definirali vsebino pravic zdravstvenega zavarovanja.
- V košarico pravic iz OZZ, ki bodo za bolnike brezplačne, bomo vključili tudi zobozdravstvene storitve, ki so zdaj neupravičeno plačljive.

Izziv: Zagotavljanje kakovosti in varnosti v zdravstvu

Ukrepi:

- Z zakonom bomo vzpostavili neodvisno ustanovo (nacionalni inštitut ali agencijo) za standarde, normative, kakovost in vrednotenje zdravstvenih storitev ter dolgotrajno oskrbo.
- Sprejeli bomo strategijo razvoja kadrov, ki bo vključevala kadrovske normative in standarde dela za ključne poklicne skupine v zdravstvu ter model spremljanja standardov dela, nacionalnih kazalnikov kakovosti, varnosti in vrednotenja vseh zdravstvenih tehnologij na nacionalni ravni ter sistem spodbujanja tistih izvajalcev, ki dosegajo najboljše rezultate.
- Vzpostavili bomo enoten in centraliziran sistem nabave materialov ter opreme, ki bo temeljil na primerjavi cen s tujino in v največji možni meri izključeval posrednike.
- Preučili bomo možnost vzpostavitve odškodninskega sklada za izplačilo odškodnin, ki so posledica zdravniških napak.

Izziv: Dolgotrajna oskrba starejših in dostojna starost

Ukrepi:

- Vzpostavili bomo samostojen, integriran in vzdržen sistem dolgotrajne oskrbe, ki bo posameznikom in družinam omogočal svobodno izbiro oblike oskrbe s kakovostnimi socialnimi in zdravstvenimi storitvami ter primerljive pravice za primerljive potrebe.
- Sprejeli bomo zakon o dolgotrajni oskrbi, ki bo upravičencem zagotovil ustrezno raven oskrbe in ne bo prekomerno obremenil mlajših generacij, uporabnika bo postavil v center ter mu dal aktivno vlogo pri načrtovanju in izvajanju oskrbe.
- Kot dodaten gradnik socialne varnosti bomo uvedli zavarovanje za dolgotrajno oskrbo, ki bo zagotovilo nujno potrebne dodatne vire. Nosilec obveznega socialnega zavarovanja za dolgotrajno oskrbo bo ZZSZ.
- Krepili bomo dolgotrajno oskrbo v skupnosti, da bodo starejši lahko dlje bivali doma. V podporo deinstitucionalizaciji bomo razvili skupnostne centre za dolgotrajno oskrbo, ki bodo zagotavljali različne oblike oskrbe.
- V povezavi s prilagajanjem stanovanjske politike starajoči se populaciji bomo v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi (sklad za subvencioniranje stanovanjskih prilagoditev) razvili starejšim prijazno okolje in infrastrukturo, vzpostavili ustrezne mreže oskrbovanih stanovanj ter razvili sodobne oblike bivanja za starejše.
- Nevladne organizacije bomo spodbujali za pomoč starejšim v vsakdanjem življenju in zagotovitev večje podpore neformalnim oskrbovalcem, in sicer s ciljem dviga kakovosti življenja tako uporabnikov kot njihovih svojcev (spodbujanje programa »Starejši za starejše«).
- Uvajali bomo inovacije, IKT-storitve in storitve za ohranjanje samostojnosti.
- Vzpostavili bomo sistem zagotavljanja kakovosti in varnosti v dolgotrajni oskrbi.
- Zagotovili bomo ustrezno število usposobljenega kadra.
- Sprejeli bomo ukrepe za preprečevanje socialne izključenosti in nasilja nad starejšimi.
- Sprejeli bomo posebne ukrepe aktivne politike zaposlovanja za starejše.
- Sistemsko bomo uvedli priprave na upokojitev.

3.2. PRAVIČEN, SOLIDAREN IN FINANČNO VZDRŽEN POKOJNINSKI SISTEM TER ZAGOTAVLJANJE VARNE STAROSTI

Pokojninski sistem zajema družbo v najširšem pomenu. Nanaša se na sedanje in prihodnje generacije upokojencev. Sredstva, vezana na pokojnine, imajo velik vpliv na državne finance. Sprememba pokojninskega sistema zahteva široko družbeno soglasje, ki vključuje že upokojene, prihodnje upokojene in vso aktivno (delovno) populacijo ter vse socialne partnerje. Pri tem je nujno treba začeti z ureditvijo položaja mladih v družbi kot enakovrednega in pomembnega stebra družbe, ki z drugimi deli družbe zagotavlja stabilnost ter vzdržnost tako pokojninskega kakor tudi drugih ključnih družbenih sistemov. Glede na to je nujno treba izvesti popravke v sedanjem pokojninskem sistemu in čim prej priti do konsenza o izvedbi večjih sprememb ter nadgradenj pokojninskega sistema, ki bo dolgoročno finančno vzdržen.

Izziv: Okrepitev finančne vzdržnosti pokojninskega sistema

Ukrepi:

- Pokojnine morajo zagotavljati dostojno življenje upokojenk in upokojencev. Država si mora prizadevati zagotoviti sredstva za to raven odhodkov.
- Poskrbeli bomo za realizacijo 79. člena Zakona o Slovenskem državnem holdingu (ZSDH-1), v skladu s katerim bi se moral KAD do 31. decembra 2015 preoblikovati v neodvisen avtonomen demografski rezervni sklad. Nemudoma bomo pristopili k razpravi o zasnovi, vsebini in načinu delovanja ter upravljanja demografskega sklada, pri čemer bo zakon o demografskem skladu zagotavljal neodvisnost ter avtonomnost sklada pri upravljanju njegovih naložb in bistveno povečanje vrednosti premoženja sklada (s prenosi premoženja v last sklada ter z dodatnimi stalnimi viri financiranja sklada), in sicer s ciljem pomembne okrepitve vloge sklada pri zagotavljanju dodatne pokojninske varnosti v prihodnosti.
- Uveljavljati bomo začeli načelo »vsako delo šteje« oziroma »od vsakega dela oziroma zaslužka plačevati prispevke za socialna zavarovanja«, zlasti s ciljem zamejevanja prekarnega dela.
- Sprejeli bomo novo strategijo ekonomskih migracij, ki bo v primeru primanjkljaja domačega kadra olajšala pridobivanje ustreznega kadra iz tujine in ga učinkovito vključevala v našo družbo ter tako izboljšala razmerje med zavarovanci in upokojenci.
- Glede na javnofinančne zmožnosti bomo ponovno uvedli t. i. seniorsko olajšavo.
- S ciljem približevanja obremenitve za delodajalce in delojemalce bomo postopoma dvignili prispevne stopnje PIZ za delodajalce, in sicer do konca mandata v stopnji 0,8 odstotne točke dviga za delodajalce na leto.

Izziv: Zagotovitev dostojne pokojnine za vse

Ukrepi:

- Z ustreznimi ukrepi na trgu dela bomo spodbujali zgodnejše vključevanje mladih na trg dela, stimulirali podaljševanje delovne aktivnosti in spodbujali dvig upokojitvene starosti.
- Upokojencem bomo po izpolnitvi pogojev starosti in pokojninske dobe za starostno pokojnino (ob upoštevanju ustreznih varovalk) ob ponovni vključitvi v delovno aktivnost omogočili prejemanje celotne pokojnine ob pogoju plačevanja vseh prispevkov za socialna zavarovanja. Uveljavitev ukrepa se predvideva z januarjem 2019.

- Spodbujali bomo večjo vključenost in višja vplačila v dodatno pokojninsko zavarovanje, vendar ne na račun prispevkov za obvezno pokojninsko zavarovanje. Uvedli bomo posebne spodbude za vključitev zaposlenih z nizkimi dohodki v dodatno pokojninsko zavarovanje.
- Dodatno izredno usklajevanje pokojnin, vezano na ne usklajevanje v času gospodarske krize, bo vezano na gospodarsko rast. Ob gospodarski rasti več kot 3 % se bodo pokojnine usklajevale za 1 %, ob 4-odstotni gospodarski rasti za 1,5 % ter ob 5-odstotni gospodarski rasti za 2 %.

Izziv: Zmanjšanje administrativnih ovir na področju dela in pokojninskega zavarovanja

Ukrepa:

- Poenotili bomo zavarovalne podlage in zmanjšali njihovo število, kar bo pomenilo veliko razbremenitev za vse akterje (delodajalce, delavce in vlado).
- Poenotili bomo obdobja zavarovanja in prilagodili sistem odmere pokojnin (ukinili bomo sedanje pojme delovne, pokojninske in posebne dobe ter uvedli univerzalno »pokojninsko dobo«).

Izziv: Preprečevanje revščine med prejemniki pokojnin

Ukrepi:

- Ob upoštevanju sorazmernosti vplačanih prispevkov skladno z javnofinančnimi zmožnostmi bomo postopno dvignili minimalne pokojnine za polno pokojninsko dobo čez prag revščine (trenutno 613 evrov).
- Odmerni odstotek za 40 let pokojninske dobe se bo postopno določil v višini najmanj 63 %, obenem se bo priznal višji odmerni odstotek za skrb za otroke. Uveljavitev ukrepa je predvidena z januarjem 2019.
- Določili bomo letni dodatek v dveh različnih višinah, in sicer 80 % najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo tistim, ki prejemajo pokojnino manj, kot je višina najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo, ter v višini 50 % tistim, ki prejemajo več, kot znaša najnižja pokojnina za polno pokojninsko dobo. Uveljavitev ukrepa je predvidena s 1. januarjem 2019.

Izziv: Zagotovitev ustreznega invalidskega varstva in ureditev vdovskih pokojnin

Ukrepa:

- Prenovili bomo sistem invalidskega zavarovanja, uvedli enoten izvedenski organ, poenostavili in poenotili pravice iz naslova invalidnosti ter preko poklicne rehabilitacije dosegli večjo vključenost invalidov na trg dela.
- Invalidske in vdovske pokojnine je treba na novo sistemsko urediti ter dvigniti na nivo, da omogoča vsaj minimalne življenjske standarde. Najnižja vdovska pokojnina mora biti na ravni minimalne zagotovljene pokojnine, del vdovskih pokojnin pa naj se zviša s 15 na 25 % po pokojnem partnerju.

3.3. GOSPODARSKO USPEŠNA SLOVENIJA, USMERJENA V TRAJNOSTNI RAZVOJ IN VAROVANJE OKOLJA

S temeljnimi izhodišči gospodarskega programa želimo zagotoviti nadaljevanje uspešnega razvoja slovenskega gospodarstva z jasno usmeritvijo v sodobne, na znanju temelječe tehnologije, z visoko dodano vrednostjo, prijazne do okolja in ljudi ter trajnostno naravnane.

Podpirali bomo nadaljnjo širitev in prodor slovenskih gospodarskih subjektov na perspektivne tuje trge ter z ustreznimi ukrepi omogočali lažjo in večjo konkurenčnost.

Izziv: Krepitev konkurenčnosti slovenske industrije

Ukrepa:

- Z zagotavljanjem dostopa do virov financiranja za raziskave in razvoj, spodbujanjem uvajanja digitalizacije, spodbujanjem povezovanja ter spodbujanjem večjih razvojnih projektov si bomo še naprej načrtno prizadevali, da bo slovenska industrija pozicionirana višje v dobaviteljskih verigah – postati mora strateški in razvojni partner multinacionalk.
- Okrepili bomo gradbeništvo kot strateško panogo slovenskega gospodarstva. Podobno kot lesarstvo je tudi gradbeništvo ob zadnji gospodarski krizi doživelo hud padec aktivnosti, zato bomo Direktoratu za lesarstvo na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo dodali področje gradbeništva. Direktorat bo tako skrbel za tesnejše povezovanje podjetij v panogi, učinkovitejši nastop na tujih trgih, koordinacijo razvojnih projektov, zagotavljanje virov financiranja in zagotavljanje ustreznih zakonskih podlag, pomembnih za panogo.

Izziv: Poenostavitev postopkov s ciljem hitrejšega odločanja

Ukrepa:

- Prevetrili bomo obstoječo zakonodajo s testom njene potrebnosti in koristnosti ter z uporabo komparativne analize rešitev v primerljivih državah članicah EU. Vsak novi akt bo pred sprejetjem presojan po enakih načelih. Zakonski in podzakonski akti bodo v maksimalni možni meri predhodno obravnavani in usklajeni s predstavniki deležnikov, ki jih bo posamezni akt obravnaval.
- Poenostavili bomo birokratske postopke za zaposlovanje ustrezno usposobljene in deficitarne delovne sile iz tujine (nadaljevanje digitalizacije postopkov zaposlovanja) ob ustrezni zaščiti domače.

Izziv: Razbremenitev plač

Ukrep:

- V skladu z javnofinančnimi možnostmi bomo znižali obremenitev plač z dohodnino (ali z dvigom splošne dohodninske olajšave ali morebitnimi posegi v dohodninsko lestvico in razrede), pri čemer bo predlog pripravljen na podlagi pripravljene strokovne analize celotnega dohodninskega sistema in z njim povezanih področij.

Izziv: Ureditev trga dela in delovnih razmerij

Ukrepi:

- V okviru socialnega dialoga bomo pripravili spremembe delovnopravne zakonodaje v smeri lažjega prilagajanja delodajalcev hitrim spremembam v poslovnem okolju ob hkratni vzpostavitvi mehanizmov ustrezne varnosti delojemalcev s postopno izenačitvijo pravic vseh oblik dela v smeri varne prožnosti.
- S proučitvijo možnosti preoblikovanja v smeri t. i. »living wage« bomo ustrezno uredili minimalno plačo. V prihodnjih dveh letih bo dvig minimalne plače v dinamiki 4,5 % vsako leto. Leta 2021 bomo začeli z uporabo formule za izračun minimalne plače. Iz definicije minimalne plače bomo izločili še preostale dodatke.
- Takoj bomo pripravili medresorske ukrepe za odpravo prekrškov (ustanovitev medresorske delovne skupine za načrtovanje in izvedba ukrepov proti prekrškom ter priprava strategije boja proti prekrškom). Odpravili bomo prekarne oblike dela v

javnem sektorju, in sicer kot zgled zasebnemu sektorju. Za namene zasledovanja teh ciljev bomo spremenili ZID in ZDR.

- Tudi za agencijske delavce na čakanju bomo uvedli zajamčeno minimalno plačo.
- Definicijo delovnega razmerja bomo razširili tako, da bo vključevala tudi ekonomsko odvisne osebe, tj. delavce, ki trenutno opravljajo delo preko pogodb civilnega prava in glavnino dohodka zaslužijo pri enem naročniku.
- Našli bomo rešitev za zagotavljanje socialne in zdravstvene varnosti samozaposlenih oseb v primeru bolniškega dopusta v prvih tridesetih dneh na način, da ne bo prihajalo do zlorab.
- Delo inšpektorata za delo bo učinkovitejše, tudi s podvojitvijo inšpektorjev.
- Zaostrili bomo prepoved veriženja pogodb.
- Spodbujali bomo spolne kvote v organih vodenja gospodarskih družb.

Izziv: Spodbujanje ekonomske demokracije in sodobnih oblik na področju podjetništva

Ukrepi:

- Preko javnega sklada bomo finančno in izobraževalno podpirali združništvo ter socialno podjetništvo.
- Vzpostavili bomo pogoje za razvoj delavskih zadrug in delavskih skladov za odkupe podjetij.
- Uveljavili bomo pravice o prednostni pravici delavcev pri odkupih državnih podjetij (ki jim pripada po ZSDU-1).
- Uvedli bomo spodbude za povezovanje različnih podjetij z združnimi modeli in sodelom (co-working) ter razvoj pristopov množičnega mikro sofinanciranja s pomočjo novih tehnoloških pristopov.
- Sprejeli bomo pravne podlage za ustanavljanje združnih bank.

Izziv: Izobraževalni sistem, ki je tudi v sozvočju s potrebami trajnostno in razvojno naravnane gospodarstva

Ukrep:

- Dele izobraževalnega sistema bomo prilagodili potrebam trajnostno in razvojno naravnane gospodarstva z večjim poudarkom na praktičnem usposabljanju in zgodnjem prilagajanju ter vključevanju v delovno okolje preko sistemov vajeništva, delovnih praks in skupnih projektov med izobraževalnimi, razvojno-raziskovalnimi ter gospodarskimi subjekti.

Izziv: Vzpostavitev okolja za tehnološki preboj

Ukrepi:

- Prenovili bomo mehanizme finančnih spodbud gospodarstvu s ciljem krepitve trajnostnega razvoja, temelječega na sodobnih tehnologijah in ohranjanju okolja s ciljno usmeritvijo podpore panogam ter podjetjem z visoko dodano vrednostjo (ne glede na to, ali gre za domačega ali tujega vlagatelja). Temeljni kriteriji pri dodeljevanju spodbud, ki bodo temeljile predvsem na davčnih olajšavah za podjetja, bodo tehnološka naprednost, pričakovana dodana vrednost in mednarodna konkurenčnost. Po potrebi bomo ustrezno prilagodili Zakon o spodbujanju naložb v smeri, da se bodo spodbujale naložbe, ki bodo trajnostno naravnane, družbeno in okoljsko odgovorne.

- V največji možni meri bomo pri prenovi mehanizmov sledili sprejeti Strategiji pametne specializacije.
- MSP kot izjemno pomembnemu segmentu narodnega gospodarstva bomo zagotovili pogoje za čim hitrejši in čim lažji prehod iz zagonske v normalno poslovno fazo, in sicer s primerno kombinacijo ukrepov na področju davkov, spodbud, povezovanja ter podpore pri internacionalizaciji.

Izziv: Krepitev internacionalizacije poslovanja podjetij

Ukrepi:

- Izvozno usmerjena podjetja in njihove aktivnosti na področju internacionalizacije bomo še naprej podpirali z razpisi, katerih nameni so krepiti prisotnost na mednarodnih sejmih, testiranje tujih trgov, pridobivanje mednarodno priznanih certifikatov ter formiranje in delovanje slovenskih poslovnih klubov v tujini.
- Na trgih izven EU moramo okrepiti pokritost s slovenskimi diplomatsko-konzularnimi predstavništvi – predvsem v Afriki in JV Aziji. Slovenska gospodarska diplomacija mora delovati kontinuirano in ciljno.
- Vlogo Javne agencije RS za spodbujanje podjetništva (SPIRIT) moramo na področjih, za katera je agencija pristojna, še dodatno okrepiti. SPIRIT ima med institucijami ključno vlogo pri spodbujanju internacionalizacije slovenskih podjetij in privabljanju tujih investitorjev.
- Nadgradili bomo slovensko podporno okolje na področju internacionalizacije za slovenske izvoznike in domače ter tuje investitorje v okviru že ustanovljene točke SPOT Global, za katero skrbi Javna agencija RS za spodbujanje podjetništva (SPIRIT).

Izziv: Učinkovito upravljanje državnega premoženja

Ukrepi:

- Prevetrili bomo Strategijo upravljanja kapitalskih naložb države in uveljavili spremembe s ciljem povečanja učinkovitosti ter donosnosti. Poleg teh kriterijev pa mora strategija zasledovati tudi socialne in okoljske cilje, skladen regionalni razvoj ter vpliv na zaposlenost.
- Proučili bomo smotrnost prenosa SDH pod pristojnost Ministrstva za gospodarstvo, in sicer ker je bila večina podjetij že finančno prestrukturirana in zdaj sledi faza v smeri poslovnega prestrukturiranja.
- Zagotovili bomo učinkovitejše izvajanje osebne odgovornosti nadzornikov.
- Sprejeli bomo zakon o reviziji projektov systemskega pomena.

Izziv: Uresničitev Strategije trajnostne rasti slovenskega turizma

Ukrepi:

- Doseči moramo ključni cilj strategije, to je dvig prilivov iz naslova izvoza potovanj na 3,7–4 milijard evrov.
- Nadaljevali bomo delo v okviru novo definiranih štirih makro destinacij (Mediterska & Kraška Slovenija, Alpska Slovenija, Termalna Panonska Slovenija in Ljubljana & Osrednja Slovenija).
- Okrepili bomo vlogo Slovenske turistične organizacije v smislu koordinacije štirih makro destinacij in Direktorata za turizem za oblikovanje razvojnih smernic na makro destinacijah.
- Hotelska podjetja v državni lasti bomo prestrukturirali in realizirali nove »greenfield« (6.500 sob) ter »brownfield« (8.500 sob) naložbe v nastanitvene kapacitete

(naložbena kreditna linija prek SID banke, nepovratna sredstva, opredelitev 15–20 ključnih projektov za razvoj turizma).

- V okviru SDH bomo ustanovili dodatno divizijo, ki bo skrbela za finančno in upravljaljsko prestrukturiranje turističnih kapacitet.
- Za namen zagotavljanja usposobljenega in motiviranega kadra bomo izboljšali formalno izobraževanje na podlagi kadrovske politike gospodarstva ter spodbujali izobraževanja na samem delovnem mestu.
- V štiriletnem obdobju bomo zagotovili sistemski vir financiranja trženja slovenskega turizma, za katerega bo še naprej skrbela STO. Cilj vseh tovrstnih aktivnosti bo povečanje prepoznavnosti Slovenije kot zelene, butične in v trajnostni razvoj usmerjene destinacije za doživetja z visoko dodano vrednostjo.

3.4. VZDRŽNE IN STABILNE JAVNE FINANCE KOT OSNOVA ZA DELOVANJE DRŽAVE

Vzdržne in stabilne javne finance predstavljajo glavni temelj za delovanje celotne države ter vseh njenih podsistemov. Glavni vodili pri vodenju javnih financ bosta javnofinančna vzdržnost in upoštevanje fiskalnega pravila. Zavedanje, da morajo prilivi in odlivi v finančni blagajni biti uravnoteženi ter da si ne smemo privoščiti ogrožitve stabilnosti javnih financ, je temelj uspešnega delovanja.

Izziv: Zagotovitev in ohranitev stabilnosti javnih financ ter zniževanje javnega dolga

Ukrepi:

- Proračunsko načrtovanje bo skladno z ustavno zapisanim fiskalnim pravilom in ciljnim zniževanjem javnega dolga ter uresničevanjem temeljnih projektov in razvojnih ciljev države.
- Ponovno bomo preverili sprejeti proračun za leto 2019 in ga prilagodili skladno z zavezami iz koalicijske pogodbe.
- Pospešili bomo aktivnosti in pripravo projektov za učinkovitejše črpanje evropskih sredstev iz finančne perspektive 2014–2020.

Izziv: Uspešen zaključek pogajanj v okviru nove finančne perspektive EU za obdobje 2021–2027 s ciljem, da RS ostane neto prejemnica sredstev

Ukrep:

- Oblikovali bomo strokovno skupino za pripravo pogajalskih izhodišč.

Izziv: Zagotovitev stabilnega, predvidljivega in mednarodno primerljivega davčnega okolja

Ukrepi:

- Novelirali bomo Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju in Zakon o obvezni udeležbi delavcev pri dobičku.
- Pripravili in uvedli bomo davek na nepremičnine in premoženje, ki bo bolj obdavčil lastnike več ter večjih nepremičnin.
- Nadaljevali bomo uvajanje sodobnih informacijsko podprtih tehnologij za poenostavitve davčnih postopkov.

- Davčno bomo uredili poslovanje podjetij, ki se ukvarjajo z novimi tehnologijami, in tistih, ki sodijo med nove oblike podjetništva.
- Uvedli bomo davčno olajšavo do 5 % letne dohodninske osnove posameznika za sredstva, vložena v področja kulture, športa, zdravja in obrtniških del na podlagi tehnološke nadgradnje programa »preveri račun« (samodejni pripis računov k izračunu dohodnine).
- Spodnjo mejo DDPO, ki ga morajo plačati pravne osebe, bomo določili na 5 %.
- Uvedli bomo pribitek na vse transakcije v davčne oaze.
- Osebne prihodke iz kapitala in rent bomo vključili v osnovo za odmero dohodnine.

Izziv: Ustrezen nadzor nad spoštovanjem področne zakonodaje in izboljšanje plačilne nediscipline

Ukrepa:

- Ključne državne organe pri boju proti finančnemu (bančnemu) in gospodarskemu kriminalu, davčnim utajam in prevaram, pranju denarja, oškodovanju javnih sredstev ter črni in sivi ekonomiji bomo okrepili in jasneje razmejili njihove pristojnosti.
- Z uporabo sodobnih informacijskih tehnologij bomo centralizirali javno naročanje in okrepili njegovo transparentnost ter plačila prispevkov.

3.5. SPREJELI BOMO IZZIVE PRIHODNOSTI KOT ENEGA IZMED TEMELJEV RAZVOJA NAŠE DRUŽBE

Gradimo družbo, temelječo na znanju kot ključnem dejavniku razvoja in globalne konkurenčnosti slovenske družbe in še posebej gospodarstva. Nove tehnologije (veriženje blokov, 3D-tisk, roboti, internet stvari, umetna inteligenca ...) postajajo temelji prihajajoče industrijske revolucije (IR 4.0). Želimo postati ena izmed najbolj digitaliziranih držav v EU, kar zahteva, da državljanje opolnomočimo z digitalnimi znanji, zagotovimo varen dostop do zmogljive digitalne infrastrukture in storitev ter sprejmemo ukrepe za vzpostavitev digitalizaciji prijaznega regulatornega in razvojnega okolja. Da bi bili kos tem izzivom in bi dosegli cilj globalne konkurenčnosti, je treba celotno slovensko družbo pripraviti ter aktivno vpeti v ključne tehnološke procese. Iz sledilcev globalnih tehnoloških trendov moramo postati aktivni deležniki teh procesov.

Izziv: Postati družba znanja in sodobnih tehnologij

Ukrepi:

- Postopno bomo povečali proračunske in druge javne izdatke za raziskave ter razvoj na 1 % BDP do leta 2022 in spodbujali zasebna vlaganja v raziskave in razvoj ter v tem mandatu povečali sredstva za visoko šolstvo proti povprečju EU. Sprejeli bomo naslednji cilj: povečanje skupnih sredstev za raziskave in razvoj vsaj na 3 % BDP.
- Finančna bomo podprli vključitev slovenskih raziskovalcev v evropski prostor (npr. infrastruktura, ERC, skupno programiranje ...).
- Spodbujali bomo vključevanje visokošolskih in znanstvenih institucij v mednarodne projekte, oblikovanje skupnih študijskih programov ter izmenjave študentov in profesorjev ter ostalega osebja z najboljšimi univerzami po svetu.
- Povečevali bomo razvojna sredstva za odličnost (diverzifikacijo) univerz.
- Nadaljevali bomo s tekočimi projekti za zagotovitev visoke pokritosti s širokopasovnimi optičnimi omrežji ter brezžičnimi omrežji 5G in omrežjem za internet stvari ter z razvojem sodobnih tehnologij (veriženje blokov, umetna inteligenca – AI,

veliki podatki – BigData, navidezne in nadgrajene realnosti – VOR, avtonomne vožnje – CAD ...).

- Vzpostavili bomo ustrezno reguliran poslovni ekosistem za razvoj in uporabo tehnologij veriženja podatkovnih blokov.
- SID banko bomo preoblikovali v smeri razvojne banke.

Izziv: Sodobna IT-infrastruktura

Ukrepa:

- Zagotovili bomo internet ultravisokih hitrosti in prenosov podatkov na celotnem ozemlju države.
- Dostop do interneta za vse skozi univerzalno storitev, sofinanciranje vzpostavitve hitrih povezav v ruralnih okoljih in projektov za pospeševanje povezljivosti znotraj urbanih okolji.

Izziv: Digitalizacija družbe

Ukrepa:

- Pripravili bomo nacionalni akcijski načrt digitalizacije.
- Ob rojstvu bomo podelili digitalno državljanstvo (brezplačen e-certifikat in e-identiteta).

Izziv: Povezovanje znanosti in gospodarstva

Ukrepi:

- Prenovili bomo sistem financiranja mladih raziskovalcev v gospodarstvu in povečali njihovo letno število, in sicer s ciljem povečanja pretoka idej, znanja ter tehnologij tako med znanstveno-raziskovalnim okoljem in gospodarstvom kot tudi med pedagoškim procesom ter gospodarstvom.
- Ustrezno bomo regulirali prenos znanja med univerzami (vključno z odcepljenimi podjetji) in JRO ter gospodarstvom, s čimer bo zavarovan javni interes, preprečene bodo zlorabe in konflikti interesov ter zagotovljena čim širša dostopnost vseh rezultatov javno financiranih raziskav, v primerih komercializacije pa je treba ohraniti prost dostop za nekomercialno rabo.
- Sofinancirali bomo doktorske študije doma in v tujini.
- Statusno-organizacijsko bomo preoblikovali Urad za intelektualno lastnino in prenovili Zakon o intelektualni lastnini, in sicer s ciljem krepitve zaščite intelektualne lastnine.

Izziv: Prenova nacionalnega raziskovalnega sistema

Ukrep:

- Prenovili bomo nacionalno zakonodajo na področju raziskovalne dejavnosti (Zakon o raziskovalni in razvojni dejavnosti, Resolucija o raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije).

3.6. SLOVENIJA – UČINKOVITA IN DEBIROKRATIZIRANA DRŽAVA

Birokratski in administrativni postopki morajo slediti digitalizaciji. Pri tem je pomembno, da bo z digitalizacijo in poenostavitvijo določenih postopkov omogočeno, da se javni uslužbenci v večji meri posvečajo dejanskim problemom ter imajo dovolj časa za komunikacijo in iskanje rešitev za ljudi.

Izziv: Poenostavitev in debirokratizacija posameznih procesov v javni upravi

Ukrepi:

- Nadgradili bomo portala e-Uprava in e-Vem za mobilni dostop ter dostop od doma, in sicer za poenostavitev ter pospešitev določenih postopkov (npr. ustanovitev/zaprtje podjetja, pridobitev osebnih dokumentov, odjava/prijava stalnega prebivališča ...). Izboljšati je treba povezave med različnimi evidencami in bazami podatkov, kar bo izboljšalo kakovost ter pospešilo izmenjavo dostopnih informacij.
- Zagotovili bomo povečanje pristojnosti predstojnikov v javnem sektorju, in sicer ob hkratnem okrepljenem uveljavljanju njihove osebne odgovornosti za doseganje ali nedoseganje rezultatov ter zakonitost poslovanja (Zakon o javnih uslužbencih, Zakon o funkcionarjih v državni upravi, Zakon o javnih agencijah, Zakon o zavodih ...).

3.7. OHRANITEV SLOVENIJE KOT VARNE DRŽAVE IN PRIMERNA UREDITEV SISTEMOV NACIONALNE VARNOSTI

Zavedamo se, da je varnost eden izmed temeljnih pogojev za delovanje in razvoj družbe. Poleg tega se zavedamo, da so za varovanje vrednote varnosti in miru ter za zagotavljanje stabilnega varnostnega okolja potrebna sredstva. Naša želja je, da zagotavljamo varnost naših državljanov z ustreznimi sredstvi, ki nikakor ne bodo slabila ostalih podsistemov države.

Izziv: Zagotavljanje nacionalne varnosti države in primerna ureditev vseh podsistemov, ki zagotavljajo varnost

Ukrepi:

- Izvedli bomo skupni strateški pregled sistema nacionalne varnosti, ki bo zajemal vse podsisteme in bo podlaga za pripravo ter sprejem nove Resolucije nacionalne varnosti Republike Slovenije.
- Zagotovili bomo financiranje podsistemov nacionalne varnosti in postopno rast izdatkov nacionalno varnostnega sistema skladno s sprejetimi mednarodnimi obveznostmi za vzdržen in učinkovit sistem za zagotavljanje varnosti ljudi ter države ob upoštevanju prilagajanja izdatkov za nacionalne podsisteme dejanskim potrebam in zmožnostim slovenske družbe.
- Nadgradili bomo koncept hitrega, odločnega in usklajenega odziva (povezovanje kadrov in sredstev) na vse varnostne grožnje.
- Reorganizirali, modernizirali in digitalizirali bomo vse komunikacijske sisteme nacionalno varnostnih podsistemov ter vzpostavili hitrejši prenos podatkov in informacij med enotami ter štabi na terenu.
- Dvignili bomo raven varnostne kulture v družbi.
- Pristojnosti napotovanja SV v tujino bomo skladno z novelo Zakona o obrambi EPA 1400-VII prenesli na Državni zbor.

Izziv: Kadrovska podhranjenost sistema in podsistemov nacionalne varnosti

Ukrep:

- Uredili bomo status poklicev in oblikovali karijerne poti v nacionalni varnostni strukturi.

Izziv: Preoblikovanje in prilagoditev obrambnega sistema države

Ukrepi:

- Postopno bomo realno dvignili obrambne izdatke, in sicer v dinamiki, ki je finančno vzdržna za javne finance ter hkrati zagotavlja ohranjanje kredibilnosti naše države do zavezništva.
- Organizacijsko bomo povezali postopke in zaposlene v SV ter upravnem delu MORS, in sicer z namenom procesne optimizacije ter poenostavitve upravljanja obrambnega sistema in SV.
- Z zavezništvom se bomo posvetovali glede izgradnje ciljev zmogljivosti, vključno obeh bataljonskih skupin, upoštevajoč razpoložljivost novih investicijskih sredstev in skupno ugotovljenih prioritet ter trenutnih kadrovskih zmogljivosti države.

Izziv: Okrepitev sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami

Ukrepi:

- Urediti je treba status, pogoje za delo in opremo gasilk ter gasilcev, reševalk in reševalcev ter drugih prostovoljk in prostovoljcev prostovoljnih organizacij, ki delujejo v sistemu zaščite ter reševanja.
- Povečati je treba sofinanciranje prostovoljnih organizacij, ki delujejo v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.
- Povečati je treba financiranje delovanja gasilcev preko požarnega sklada in na novo razdelati sistem financiranja obnove sredstev ter opreme, ki se je uničila v večjih intervencijah.
- Posodobiti je treba floto transportnih helikopterjev, ki delujejo pri nalogah zaščite in reševanja ter helikopterske nujne medicinske pomoči.

Izziv: Nadaljnja konsolidacija sistema notranje varnosti

Ukrepa:

- Tehnološko in s pravnimi okviri bomo sledili zastavljenim ciljem na področju boja proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu in terorizmu.
- Okrepili bomo delo na področju računalniške forenzike.

Izziv: Posodobitev obveščevalnega sistema

Ukrep:

- Sprejeli bomo krovni zakon o obveščevalno-varnostnih službah, ki bo ustrezneje povezal vse deležnike na področju obveščevalno-varnostne dejavnosti v Republiki Sloveniji.

Izziv: Informacijska varnost države

Ukrepi:

- Na podlagi obstoječe zakonodaje bomo vzpostavili celovit sistem informacijske varnosti države.
- Zaščitili bomo slovensko kritično infrastrukturo s povečano informacijsko varnostjo.
- Povečevali bomo zavedanje javnosti o dejanskih nevarnostih informacijskih napadov.

Izziv: Migracije

Ukrepa:

- Izdelali bomo celovito migracijsko strategijo, ki bo temeljila na medresorskem povezovanju.
- Učinkovitejše bomo varovali schengensko mejo. Tehnične ovire bomo z meje odstranili takoj, ko bodo razmere to dopuščale.

3.8. VARNA, SODOBNA, STROŠKOVNO UČINKOVITA IN TRAJNOSTNA INFRASTRUKTURA

Prometna infrastruktura je v funkciji zagotavljanja mobilnosti prebivalcev in slovenskega gospodarstva. Spodbujali bomo okoljsko sprejemljivejše oblike prometa in javni promet, pri čemer bomo sledili načelom varnosti, inovativnosti ter trajnosti. S spodbujanjem investicij v omrežje kolesarskih cest bomo krepili tudi turistične potenciale Slovenije in promovirali zdravo mobilnost. Učinkovitost investicijskih procesov države in razvoj gradbene oziroma investicijske stroke bomo zagotavljali z uvajanjem digitalizacije na področju gradenj.

Izziv: Država kot kompetenten in učinkovit investitor

Ukrepi:

- Akcijski načrt uvedbe digitalizacije na področju grajenega okolja v Republiki Sloveniji bomo spremenili in ga dosledno implementirali. DARS in DRSI bosta postala promotorja BIM-pristopa k načrtovanju in izvedbi infrastrukturnih investicij, državni inženir pa strokovni koordinator ter integrator teh procesov.
- Na področju zagotavljanja kakovosti v gradnji bomo zagotovili zadostna finančna sredstva za intenziviranje dela tehničnih odborov, v katerih sodelujejo predstavniki slovenske stroke, ki izdelujejo strokovne predloge prenove tehnične regulative (npr. projekt priprave in sprejemanja tehničnih specifikacij za prometno infrastrukturo (TSPI), standardizacija popisov del in dopolnjevanje enotnih baz cen ...).
- S ciljem zagotavljanja predvidljivih in stabilnih okoliščin za učinkovito načrtovanje ter izvedbo oziroma realizacijo šestletnega operativnega programa vlaganj v promet in prometno infrastrukturo bomo v mandatnem obdobju 2018–2022 v proračunu DRSI vsakoletno zagotavljali ustrezno višino sredstev, ki pa ne bo nižja kot v izhodiščnem letu 2018.

Izziv: Dosledno oziroma učinkovito izvajanje Strategije razvoja prometa v RS do leta 2030

Ukrepi:

- Šestletni operativni program vlaganj v promet in prometno infrastrukturo bo postal sestavni del dokumentacije, ki jo Državni zbor RS potrjuje v okviru vsakoletnega sprejema oziroma rebalansa državnega proračuna. S tem bo dokument, ki je zastavljen kot t. i. »šestletni drsni plan«, postal dejansko operativno načrtovalsko orodje, ki se bo vsakoletno noveliralo glede na načrtovano in dejansko realizacijo. V operativni program investicij bo vpeljana t. i. »zlato investicijsko pravilo«, ki bo zagotavljalo proticiklično funkcijo državnih investicij v prometno infrastrukturo.
- V okviru izvajanja šestletnega operativnega programa vlaganj v promet in prometno infrastrukturo bomo posebno pozornost namenili naslednjim projektom:
 - nadaljevanje aktivnosti v teku in začetek del na obeh delih t. i. 3. razvojne osi – sever in jug;
 - intenziviranje predinvesticijskih aktivnosti na območju 3a. in 4. razvojne osi;
 - ureditev železniških postajališč;
 - nadaljevanje izvajanja projektov za modernizacijo železniškega omrežja;
 - spodbujanje javnega prevoza:
 - uvedba enotne vozovnice in conskega sistema plačevanja,
 - možnost prestopanja z enotno vozovno med različnimi oblikami javnega prevoza,

- usklajenost voznih redov pri prestopanju (optimizacija »modal-splitov«, tj. prehodov z ene vrste javnega prevoza na drugo),
- uvedba enotnega informacijskega portala in s tem povečanje dostopnosti informacij o voznih redih,
- višje subvencije javnemu prevozu (cenovno spodbujanje).

Izziv: Začetek gradnje drugega tira na predvideni trasi z izgradnjo dvotirne proge

Ukrepi:

- Nadaljevali bomo izvajanje projekta preko projektnega podjetja 2TDK.
- Dopolnili bomo obstoječe gradbeno dovoljenje za širitev servisnih cevi.
- Potrdili bomo investicijski program in začetek gradnje dostopnih cest.
- Začeli bomo postopek državnega prostorskega načrta za dvotirno progo (umestitev viaduktov in preostalih predorov).
- Dela ustanovljenega projektnega sveta Vlade RS za civilni nadzor se bodo nadaljevala.
- Dokončali bomo postopek z Evropsko investicijsko banko (EIB) za dodelitev posojila.
- Začeli bomo postopek s SID banko za dodelitev posojila.
- Začeli bomo postopek za dodelitev poročila »Junkerjevega sklada« za posojilo EIB.
- Nadaljevali bomo pogajanja z zalednimi državami in hkrati preučili možnosti, da se drugi tir financira brez sodelovanja drugih držav. Pri morebitni odločitvi o sodelovanju bo vlada upoštevala samo možnost, ki bo ugodna za Slovenijo.

Izziv: Promet po meri uporabnika in okolja

Ukrepi:

- V okviru Nacionalnega centra za upravljanje prometa (NCUP) bomo vzpostavili sodobne sisteme vodenja prometa in obveščanje uporabnikov preko informacijskih portalov ter mobilnih aplikacij v realnem času.
- Z razvojem kakovostnega javnega potniškega prometa bomo razbremenili cestno omrežje. Ustanovili bomo neodvisnega upravljavca javnega potniškega prometa (DUJPP), s ciljem povečanja dostopnosti za uporabnike bomo uskladili vozne rede in prenovili sistem subvencioniranja javnega potniškega sistema. Omogočili bomo razširitev uporabe enotne vozovnice in možnost prestopanja med različnimi oblikami javnega prevoza z enotno vozovnico.
- Ohranili bomo vinjetni sistem cestninjenja za osebna vozila do 3,5 t in uvedli t. i. elektronske vinjete.
- Pripravili bomo predlog za takojšnjo omejitev vožnje za tovorna vozila z višjimi izpusti oziroma maksimalen dvig cestnine in drugih taks za ta vozila.
- Pripravili bomo predlog za omejitev uvoza dizelskih vozil z višjimi izpusti (s prenovno sistema dajatev na vozila), razen za starodobnike.
- Nadaljevali bomo izvajanje ukrepov za zagotavljanje prometne varnosti v okviru Agencije za varnost v prometu (AVP).
- Izboljšali bomo kolesarsko omrežje.
- Prilagodili bomo zakonodajo, da bo omogočala učinkovitejši nadzor prometa z avtomatskimi sistemi nadzora, in uvedli sekcijsko merjenje hitrosti na ključnih odsekih avtocestnega križa.
- Osnutek Akcijskega načrta za alternativne vire energije je že izdelan. Po uskladitvi bomo akcijski načrt sprejeli na Vladi RS in ga začeli izvajati.
- Nadaljevali bomo s postopno preusmeritvijo tovora na železniške tise.

3.9. ENERGETSKO UČINKOVITA DRŽAVA Z VKLJUČEVANJEM OBNOVLJIVIH VIROV

Zaveza razogljičenju in s tem potreba po nadomeščanju fosilnih goriv z obnovljivimi viri bo z rastočo rabo energije, digitalizacijo ter povezovanjem infrastrukture skupaj z izzivi IR 4.0 in družbe 5.0 definirala nadaljnji razvoj energetske infrastrukture. Zanesljiva in napredna infrastruktura bo zato pomemben dejavnik za konkurenčno gospodarstvo, ki nudi kakovostna delovna mesta.

Zanesljivost oskrbe ob zavezi razogljičenju bomo v prvi vrsti zagotavljali z ukrepi učinkovite rabe energije, nadaljnjo podporo izkoriščanjem obnovljivih virov energije, ki jih ima Slovenija (v prvi vrsti največjemu potencialu – hidroenergiji), ustrezno energetske mešanice virov in primerno stopnjo samozadostnosti.

Visoke parametre zanesljivosti oskrbe danes zagotavljamo z mešanico proizvodnje iz različnih virov in robustno infrastrukturo elektro, plinskega ter drugih energetskega sistemov. Z ugodno in v čim večji meri brezogljično mešanico domačih virov bomo zagotavljali zanesljivost oskrbe tudi v prihodnje, pri čemer pa bomo tudi nadalje skrbeli za primerjalno cenovno dostopnost energije uporabnikom ter s tem hkrati še nadalje zagotavljali tudi pogoje konkurenčnosti gospodarstva.

Izziv: Sodobna energetska zasnova Slovenije in učinkovito upravljanje energetskega področja

Ukrepi:

- Čim prej bomo sprejeli pripravljen trajnostno usmerjen energetskega koncept Slovenije z ambicioznimi in vzdržnimi cilji za gospodarstvo in prebivalce ob upoštevanju trajnostnih načel na področjih razogljičenja ter primerjalne zanesljivosti in kakovosti oskrbe ter dostopnosti energentov do leta 2050, in sicer ob upoštevanju dviga stopnje samooskrbe ter načel pravičnega prehoda (s potrebno sanacijo okolja ter prestrukturiranjem regij) ob zagotovitvi konkurenčne proizvodne cene energije za državljane in gospodarstvo.
- Pospešili bomo pripravo državnega energetskega podnebnega načrta v skladu s predvidenimi zahtevami paketa osmih zakonodajnih aktov Čista energija za vse Evropejce.
- V sodelovanju s stroko in ob upoštevanju sprejetih zakonodajnih aktov na ravni EU, ki so v pripravi, bomo prenovili ter dopolnili Energetskega zakon (EZ-1).
- Glede na potrebo pospešene digitalizacije energetskega in sočasnega razvoja komunikacijskega področja za potrebe vzpostavitve pametnih omrežij pri razogljičenju družbe ter izkoriščanju sinergij sočasne gradnje teh infrastruktur bomo spodbudili intenzivnejše sodelovanje med Agencijo za komunikacije ter Agencijo za energijo.
- Energetskega omrežja bomo gradili v največji možni meri hkrati z gradnjo drugih omrežij (širokopasovne povezave, kolesarske poti, drugo javno omrežje ...), za kar bomo uskladili področno zakonodajo.

Izziv: Povečanje deleža obnovljivih virov energije

Ukrepi:

- Sprejeli bomo novelacijo Akcijskega načrta za obnovljive vire energije s ciljem doseganja mednarodno sprejetih ciljev in zavez.

- V skladu z evropskimi usmeritvami bomo z različnimi ukrepi, tudi poenostavitvijo upravnih postopkov, nadaljevali spodbujanje investiranja v različne obnovljive vire.
- Preučili bomo koristnost subvencijske OVE-sheme in identificirali možne alternative obstoječim shemam, in sicer z namenom dviga stopnje samooskrbe z energijo. Podprli bomo daljinske sisteme ogrevanja v manjših naseljih in spodbudili energetske varčne sisteme v gospodinjstvih.
- Na podlagi posvetovanja s stroko bomo sprejeli odločitev o tem, da se umeščanje energetskih objektov v prostor, ki nima regionalnega vpliva (npr. male HE, vetrne elektrarne ...), z države prenese na lokalne skupnosti.

Izziv: Povečanje izrabe potenciala hidroenergije

Ukrepi:

- Sklenili bomo koncesijsko pogodbo za izkoriščanje energetskega potenciala srednje Save, in sicer s ciljem zagotavljanja optimalne izrabe vodnega potenciala v celotni verigi reke Save.
- Dokončali bomo izgradnjo hidroelektrarn na spodnji Savi in pospešili aktivnosti za začetek izgradnje prvih treh hidroelektrarn na srednji Savi.
- Ob upoštevanju vseh vidikov gospodarjenja z vodami in okolja bomo zagotovili integralno izrabo razpoložljivega vodnega potenciala Republike Slovenije, in sicer z namenom znižanja ogljičnega odtisa celotne proizvodne verige ter zagotovitve konkurenčnosti vseh proizvodov rabe voda.
- Zaščitili bomo reko Muro, pri čemer hidroelektrarn na tej reki ne bomo gradili.

Izziv: Energetska učinkovitost

Ukrep:

- S ciljem pospešitve izvajanja ukrepov URE in trajnostne mobilnosti bomo nadaljevali ukrepe učinkovite rabe energije v javnem ter zasebnem sektorju (Akcijski načrt URE) in vzporedno prenovili sistem podpor ter subvencij Eko sklada za učinkovito rabo energije s posebnim poudarkom na energetski prenovi zgradb in ciljem nadaljnjega zniževanja emisij toplogrednih plinov ter večje dostopnosti ukrepov učinkovite rabe energije socialno občutljivim skupinam odjemalcev.

Izziv: Primerna energetska samozadostnost Slovenije

Ukrepa:

- S pravočasno pripravo ustreznih politik in ukrepov bomo zagotovili ukrepe za nadaljnjo rast stopnje primerjalno stroškovno učinkovite samooskrbe Republike Slovenije z energijo ob upoštevanju vplivov elektrifikacije gospodarstva, prometa in ogrevanja.
- Zagotovili bomo ukrepe za rast stopnje samooskrbe RS z električno energijo ob upoštevanju vplivov elektrifikacije gospodarstva, prometa in ogrevanja ter tudi ukrepov učinkovite rabe energije, obseg distribuirane proizvodnje in lokalne samooskrbe z energijo.

Izziv: Lokalna samooskrba z energijo

Ukrep:

- Skladno s trendom demokratizacije energetike bomo različnim tipom skupnosti, in sicer s ciljem rasti obnovljivih virov energije, še nadalje omogočali samooskrbo ter kot spodbudo njihovem udeležanju spodbujali različne lastniške oblike vključno z energetskimi zadrugami.

Izziv: Sodobno energetska omrežje

Ukrepi:

- Izvedli bomo potrebno ojačenje in modernizacijo omrežij glede na razvoj novih tehnologij z zagotovitvijo večje ravni digitalizacije ter celovitega pregleda nad električnim, prometnim, plinskim in toplotnim omrežjem (ogrevanje in hlajenje) ter drugimi sistemi oskrbe z energijo. Pripravili bomo akcijski načrt za optimizacijo, nadgradnjo in večjo zmogljivost naprednega/pametnega omrežja.
- Spodbujali bomo dobro povezljivost energetskih omrežij s sosednjimi omrežji in razvoj Slovenije v smeri vozlišča različnih infrastruktur (energetskih, komunikacijskih, prometnih ...).
- Spodbujali bomo razvoj pametnih hiš/skupnosti/mest in mikroomrežij v kombinaciji z razvojem pametnih omrežij ter primerno razmerje med centralizirano in decentralizirano distribucijo.
- Ocenili bomo delovanje regulacije cen naftnih derivatov, in sicer skladno z rešitvami, predstavljenimi v Zakonu o oblikovanju cen naftnih derivatov, EPA 1608-VII.

3.10. PARTICIPACIJA, STANOVANJSKA POLITIKA IN ZAPOSLOVANJE MLAJŠE GENERACIJE

Mladi so pomemben del družbe in predstavljajo našo prihodnost. Prepoznavamo ključne ovire mladih v zmanjšani politični in družbeni participaciji, osamosvajanju in reševanju prvega stanovanjskega problema ter se zavedamo problema odhajanja mladih v tujino. Mladi morajo postati enakovreden sogovornik, pri čemer jih ne bomo le poslušali, ampak tudi slišali.

Izziv: Lažji prehod mladih na trg dela in zagotavljanje varnih oblik dela za mlade

Ukrepi:

- Zmanjšali bomo prekarno delo med mladimi in spodbujali sklepanje rednih zaposlitev.
- Uredili bomo nacionalno shemo pripravništev.
- Mladim podjetnikom bomo zagotovili pogoje, ki bodo zmanjševali birokratske ovire in niso zgolj predmet finančnih spodbud.
- Uredili bomo študentsko delo:
 - pravica do malice in plačanega prevoza na delo,
 - obvezna sklenitev pogodbe (pisnega dogovora) o delu,
 - priprava Zavoda za zaposlovanje za prevzem nalog posredovanja študentskega dela,
 - preusmeritev koncesij, ki jih zdaj dobivajo študentski servisi (okrog 10 milijonov evrov letno) v sklad za štipendije.
- Novelirali bomo Zakon o skupnosti študentov in spremenili njen pravni status iz zasebnega v javnega.

Izziv: Spodbujanje kroženja možganov in privabljanje v tujini izobraženih nazaj v Slovenijo

Ukrepa:

- Spodbujali bomo vključevanje visokošolskih in znanstvenih institucij v mednarodne projekte, oblikovanje skupnih študijskih programov ter izmenjave študentov in profesorjev ter ostalega osebja z najboljšimi univerzami po svetu.

- Vzpostavili bomo sistem sodelovanja izobraževalnih, znanstveno-raziskovalnih, gospodarskih in drugih zainteresiranih organizacij za ciljno naravnano predstavljanje možnosti osebnostnega ter profesionalnega razvoja mladih v RS.

Izziv: Višanje participacije mladih v družbi

Ukrepa:

- Uvedli bomo učne vsebine učenja o odgovornem in aktivnem državljanstvu (»državljska vzgoja« v srednje šole).
- Spodbudili bomo delovanje Sveta vlade za mladino, da bo aktivno sodeloval in podajal predloge pri oblikovanju predpisov s področja mladih. Pri tem bo odgovorna oseba vodila aktiven in strokovno podprt civilnodružbeni dialog z vsemi organizacijami, ki delujejo v mladinskem sektorju.

Izziv: Reševanje stanovanjske problematike mladih

Ukrepi:

- Evidentirali bomo obstoječe kapacitete in stanje na področju najemniških stanovanj za mlade.
- Glede na obstoječe možnosti se bodo zagotovili smiselni razpisi preko Stanovanjskega sklada RS, ki bodo dejansko prilagojeni za mlade ter mlade družine.
- Zagotovili bomo pogoje za delovanje stanovanjskih zadrug. Stanovanjski sklad naj začne ponujati t. i. »rent&buy« možnosti.
- Politiko Stanovanjskega sklada RS bomo preusmerili v gradnjo javnih najemnih stanovanj, proračunska sredstva za stanovanja bomo do konca mandata dvignili na 0,4 % BDP.
- Uvedli bomo možnost poročstva države za stanovanjske kredite pri državljanih, ki prvič rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje in imajo dohodek, vendar je vezan na prekarno delo.
- Povečali bomo kapacitete v študentskih domovih in ob morebitnih prostih kapacitetah mladim tudi v študentskih domovih omogočili prehodno bivanje.
- Povečali bomo fond najemnih stanovanj na 10.000 stanovanj (predvidoma v dveh mandatih), dostopnih za vse generacije (po zgledu Dunaja), pri čemer bodo prednost imeli mladi.

3.11. DRUŽINSKA POLITIKA

Zavedamo se pomena družine, katere definicija ni enoznačna in vključuje različne oblike. Ustvarjati moramo pogoje, v katerih se bodo mladi lažje odločali za otroke, in prispevati k spoštovanju različnosti ter sprejemanju in spoštovanju vseh oblik družin, ki so v naši družbi prisotne.

Izziv: Uvedba družinske politike, ki ne bo odvisna od sociale in bo učinkovito odgovarjala na potrebe družin

Ukrepi:

- Socialno in družinsko politiko bomo ločili.
- Preučili bomo pogoje in javno finančne posledice za uvedbo univerzalnega temeljnega dohodka.

- Kazenski zakonik bomo spremenili tako, da bo odpustitev ali drugačno izigravanje noseče delavke hud prekršek z visokimi sankcijami za delodajalca.
- Vsem porodicam, državljanke RS, ne glede na njihov status, bomo zagotovili minimalno porodniško nadomestilo.
- Ustanovili bomo enotno informacijsko in svetovalno točko za pomoč pri posvojitvah otrok iz Slovenije in tujine ter poenostavili in skrajšali postopke posvajanja otrok ob visoki stopnji upoštevanja pravic otrok.
- Sprejeli bomo resolucijo o preprečevanju nasilja v družini in nad ženskami.

3.12. UPRAVLJANJE DRŽAVE – POLITIČNI IN VOLILNI SISTEM

V času obstoja naše države so se pokazale potrebe po spremembah volilnega in političnega sistema. Želja in cilj je, da je sistem zasnovan tako, da ima volivec odločilni glas ter da politični sistem deluje dovolj operativno in preprosto, da je formacija organov za vodenje države transparentna ter hitra. Zavedamo se, da določene spremembe potrebujejo širšo politično podporo in da bosta potrebna širša diskusija ter razmislek o oblikovanju in uveljavitvi sprememb. Kljub temu pa ocenjujemo, da oblikovani cilji lahko pridobijo širšo podporo.

Izziv: Volivec mora imeti odločilno vlogo pri izbiri svojih predstavnikov v parlamentu

Ukrepi:

- Opravili bomo razmislek o spremembi proporcionalnega volilnega sistema, ki bo volivkam in volivcem zagotovil večji vpliv pri izboru kandidatke ter kandidatov.
- Opravili bomo razmislek o dodatnem volilnem dnevu in o podaljšanju časa odprtja volišč do 22. ure.
- Uvedli bomo projekt predčasnih volitev na način e-volitev, kar je lahko dobra podlaga za preverbo možnosti uvedbe pravih e-volitev.
- Preučili bomo možnost o omejitvi mandatov nekaterih funkcionarjev na največ dva mandata in možnost za odpoklic funkcionarja.

Izziv: Enakopravnejša zastopanost spolov v politiki

Ukrep:

- Izenačili bomo delež zastopanosti spolov pri kandidiranju na volitvah v DZ, na lokalnih volitvah in volitvah v Evropski parlament na 40 % zastopanosti posameznega spola na listi kandidatov.

Izziv: Primerna prilagoditev pristojnosti in odgovornosti Državnega sveta ali njegova ukinitve

Ukrep:

- Odprli bomo diskusijo o smiselnosti Državnega sveta, njegovi morebitni ukinitvi ali preoblikovanju. V primeru ukinitve bomo pravico do veta prenesli na predsednika republike.

Izziv: Odprtje diskusije in iskanje konsenza o volilnem pragu ter financiranju političnih strank in političnih fundacijah

Ukrep:

- Zagotovili bomo pogoje za strokovno, argumentirano in vsebinsko razpravo o smiselnosti vpeljave posameznih sprememb.
- Sprejeli bomo zakon o političnih fundacijah.
- Zaostri bomo ureditev financiranja političnih strank in z njimi povezanih subjektov iz tujine.

3.13. PRAVIČNO, HITRO IN UČINKOVITO SODSTVO JE TEMELJ VSAKE DRŽAVE

Nadaljevali bomo prizadevanja v smeri krepitve učinkovitega in odgovornega delovanja vseh deležnikov pravosodnega sistema, in sicer s ciljem zagotavljanja enakega dostopa do pravnega varstva, načela enakosti pred zakonom ter razsojanja v razumnem roku. Predlagali bomo preizkusno dobo za sodnike in specializirano izobraževanje pred izvolitvijo v sodno funkcijo. S spremembami procesnega prava bomo dosegli, da bodo višje sodne instance razsojale in ne le vračale primere v ponovno razsojanje nižjim sodiščem. Prizadevali si bomo za bolj kakovostno zakonodajo, enotno sodno prakso, odpravo neustavnosti in spoštovanje odločitev sodišč.

Izziv: Spremembe glede imenovanja sodnikov

Ukrep:

- V roku enega leta bomo predlagali začetek spremembe ustave na način:
 - da bo uvedena triletna preizkusna doba sodnikov;
 - da sodnikov ne bo več imenoval Državni zbor, ampak na predlog Sodnega sveta predsednik republike ali sam Sodni svet, katerega sestavo bo treba spremeniti.
- Določili bomo jasna in objektivna merila ter zaostri pogoje za imenovanje članov Sodnega sveta.
- Kot nujni pogoj za izvolitev v sodniško funkcijo bomo predlagali uspešno opravljeno specializirano in praktično izobraževanje za sodniško delo ter tako vzpostavili potrebno selekcijo pred potrditvijo v stalni mandat.

Izziv: Boj proti gospodarskemu kriminalu in korupciji

Ukrepi:

- Za večjo učinkovitost pri pregonu gospodarskega in bančnega kriminala ter korupcije bomo analizirali dosedanje delo specializiranih oddelkov sodišč in tožilcev ter sprejeli ustrezne prilagoditve obstoječe zakonodaje, zlasti v smeri zmanjšanja nabora kaznivih dejanj, ki jih obravnavajo in prilagoditve politike pregona, kar bo ob istem obsegu sodnikov omogočilo hitrejše procesiranje zadev.
- S ciljem pospešitve postopkov odvzema nezakonito pridobljenega premoženja bomo v skladu s stališčem Ustavnega sodišča prenovili obstoječo zakonodajo.
- Prenovili bomo zakonodajo in zagotovili učinkovitejše delovanje Komisije za preprečevanje korupcije.

Izziv: Večja učinkovitost dela pravosodja

Ukrepi:

Sprejeli bomo ostale potrebne ukrepe, ki bodo omogočili uresničevanje pravice sojenja v razumnem roku, med drugim:

- S spremembo procesnih zakonov bomo uveljavili dokončno odločanje instančnih sodišč, brez vračanja na prvo stopnjo.
- Preučili bomo in po potrebi na novo določili objektivne kriterije za prednostno obravnavo zadev (npr. tudi za zadeve, kjer dolgotrajni postopki pripomorejo k

insolventnosti podjetij in izgubi delovnih mest ter za zadeve, kjer so osumljenci nosilci javnih funkcij).

- Za optimizacijo dela sodišč bomo poenotili in poenostavili sistem prehajanja sodnikov glede na potrebe posameznega sodišča.
- S potrebnimi kadrovskimi optimizacijami in prerazporeditvami ter po potrebi okrepitvami bomo odgovorili na pereče probleme, kot so npr. pomanjkanje sodnih izvedencev in tolmačev, pravosodnih policistov ...
- Nadaljevali bomo informatizacijo (in širili dostop do baz podatkov).
- Še naprej bomo spodbujali postopke alternativnega reševanja sporov, zlasti mediacijo in arbitražo.
- V izogib nadaljnjemu plačevanju odškodnin bomo v dveh letih dokončno uredili prostorsko problematiko priporov, zaporov in oddelkov za neprosto voljno pridržane osebe z duševno motnjo.

Izziv: Kakovost dela pravosodnih funkcionarjev

Ukrepi:

- Zahtevali bomo analizo uporabe nadzornih mehanizmov, ki jih ima sodstvo že zdaj na razpolago, in ocenili njihovo uporabo v praksi.
- Bolj natančno bomo definirali roke v disciplinskih postopkih in okrepili pristojnosti predsednikov sodišč.
- Preučili bomo učinkovitost obstoječega sistema izobraževanja in usposabljanja v pravosodju ter po potrebi sprejeli prilagoditve.

3.14. JAVNA UPRAVA V SLUŽBI LJUDI

Reorganizacija in program racionalizacije državne ter javne uprave (lokalne) bosta opravljena na podlagi strokovne analize procesov, organizacije, nalog, pristojnosti in odgovornosti. Cilja do konca mandata sta odprava vseh podvajanj v sistemu državne uprave in vzpostavitev učinkovite ter strokovne javne uprave z zavedanjem svojega poslanstva, to je zagotavljanje kakovostnih storitev za državljane. Spodbujali bomo javni sektor kot celoto in lokalno samoupravo k uvajanju podobnih načel delovanja ter istega cilja.

Izziv: Informatizacija procesov

Ukrepa:

- Nadaljevali bomo projekt e-uprava z glavnim ciljem vzpostavitve preprostih, jasnih in hitrih upravnih postopkov (ZUP). Pospesili bomo uvajanje e-državljanstva, vključno z e-volitvami, in proces digitalizacije celotnega javnega sektorja, pri čemer bo državna uprava vodilna na področju digitalizacije poslovanja. Temu ustrezno bo dodatno prilagojena tudi področna zakonodaja (ZUP, davčna zakonodaja, prostorska zakonodaja ...).
- Nadaljevali bomo izgradnjo sistema VEM z razširitvijo na vse upravne postopke.

Izziv: Primerno nagrajevanje javnih uslužbencev

Ukrep:

- V dialogu s socialnimi partnerji bomo pristopili k nadaljevanju pogajanjem v javnem sektorju za odpravo anomalij.
- Prenovili bomo enotni sistem javnih plač glede na značilnosti posameznih poklicev v sistemu, z natančno opredelitvijo nagrajevanja glede na učinkovitost ter uspešnost

skladno z objektivno oblikovanimi kazalci glede na značilnosti posameznih poklicev, s čimer bo odpravljena škodljiva plačna uravnilovka.

- Spremenili bomo ureditev sistema, v katerem je kar 17 plačnih razredov pod minimalno plačo.
- Z namenom zamejitve prekarnosti bo uvedena zaposlitev »outsourcanih« delavcev oziroma se bodo iskale druge rešitve za zaposlitev takih delavcev v javni upravi.

Izziv: Odgovorno vodenje in kadrovanje v javni upravi ter povečanje ugotavljanja osebne odgovornosti

Ukrepi:

- Povečali bomo pristojnosti predstojnikov v javnem sektorju ob hkratnem okrepljenem uveljavljanju njihove osebne odgovornosti za doseganje ali nedoseganje rezultatov in zakonitost poslovanja (Zakon o javnih uslužbencih, Zakon o funkcionarjih v državni upravi, Zakon o javnih agencijah, Zakon o zavodih ...). S tem in s spremembami ZUP-a ter uskladitvijo področnih zakonov bomo zagotovili, da bodo pristojni organi odločali in se ne izogibali odločanju ter odgovornosti.
- Vzpostavili bomo centralno kadrovske evidenco za boljšo preglednost in učinkovitejše kadrovske upravljanje v državni upravi.
- Prilagodili bomo sistem vodenja evidenc javnih uslužbencev na način, da bo možna kontrola tudi nad opravljenimi urami dela in bo ločitev med javnim ter zasebnim jasna.

Izziv: Večja transparentnost javnega naročanja

Ukrep:

- Nadgradili bomo sistem javnega naročanja, in sicer z namenom zagotoviti višjo raven transparentnosti javnega naročanja z uporabo sodobnih informacijskih tehnologij, krepili bomo pametno naročanje in druga specializirana javna naročila. Pri javnem naročanju zgolj najnižja cena ne sme biti edino merilo, upoštevati je treba tudi standarde varovanja okolja in spoštovanja delavskih pravic ter skladnega regionalnega razvoja Slovenije.

3.15. SKLADEN RAZVOJ URBANIH SREDIŠČ, UREJEN SISTEM LOKALNE SAMOUPRAVE IN OBLIKOVANJE POKRAJIN

Potrebna je prevetritev zakonodaje, vezane na lokalno samoupravo. Povečati je treba pristojnosti in odgovornosti lokalnih skupnosti. Pri tem je treba uveljaviti sistem, ki bo zagotovil ustrezno in zadostno financiranje nalog, ki jih država iz svojih pristojnosti prenese na občine.

Izziv: Nadgradnja sistema lokalne samouprave

Ukrepa:

- Ob potrebnem družbenem in političnem konsenzu, ki se bo odražal v potrebni ustavni večini v Državnem zboru, bo treba izvesti vse potrebno za ustanovitev pokrajin.
- Spodbujali bomo medobčinsko sodelovanje skozi širjenje možnosti ustanavljanja medobčinskih skupnih služb.

Izziv: Skladen regionalni razvoj z ustreznim sistemom financiranja

Ukrep:

- Zavzemali se bomo za krepitev regionalnega razvoja in preseganje razvojnih razlik med slovenskimi regijami, in sicer s sistemsko prenovijo njihovega financiranja (dvig povprečnine, prenova in poenotenje mehanizmov razvojne podpore, investicijske spodbude za območja, upravičena do razvojnih podpor ...).

Izziv: Učinkovitejše črpanje sredstev EU

Ukrep:

- Zagotovili bomo kadrovske in institucionalne stabilnosti izvajanja evropske kohezijske politike. Zagotoviti je treba mehanizme podpore lokalnim skupnostim pri pripravi projektov s ciljem učinkovitejšega črpanja kohezijskih in drugih sredstev EU v aktualni ter prihajajoči finančni perspektivi 2021–2027.

Izziv: Povečanje vpliva državljanov na proračun lokalne skupnosti

Ukrep:

- Postopno bomo zagotovili, da bodo vse občine v Sloveniji uvedle »participatorni proračun«.

3.16. MED OKOLJEM IN RAZVOJEM

Z razvojem okoljske in prostorske zakonodaje bomo zagotovili, da bo Slovenija ostala zeleni biser v srcu Evrope, ki bo prijazen tako do lastnih prebivalcev kot tudi do turistov. Kljub temu bo Slovenija še vedno država, ki bo zanimiva in prijazna do vseh, ki želijo v Sloveniji investirati ter razvijati trajnostno gospodarsko dejavnost.

Izziv: Raba in urejanje voda

Ukrepa:

- Uskladili bomo zakonodajo za implementacijo ustavne spremembe pravice do pitne vode.
- Zagotovili bomo organizacijsko podporo pri izvajanju protipoplavnih ukrepov s kadrovske krepitvijo DRSV, in sicer s ciljem izvedbe protipoplavnih ukrepov na celotnem področju države.

Izziv: Trajnostno ravnanje z okoljem in naravnimi viri

Ukrepi:

- S spremembo okoljske zakonodaje bomo zagotovili politiko ničelne tolerance do onesnaževalcev.
- Sanirali bomo degradirana območja, pri čemer bomo pripravili konkreten sanacijski načrt in prioriteta območja.
- Uredili bomo normative za sežigalnice odpadkov.
- Stroške sanacije naj primarno nosijo tisti, ki so onesnaževanje povzročili.
- Za zmanjšanje nastajanja odpadkov bomo sledili naslednjim uporabljenim načinom (po navedenem vrstnem redu) ravnanja z odpadki: preprečevanje, ponovna uporaba, recikliranje, energija iz odpadkov, odlaganje.
- Omejili bomo uporabo plastičnih vrečk, plastičnih kozarcev, krožnikov, pribora in drugih posod za prodajo predpripravljene hrane ter pijače, vključno s plastičnim priborom; omejevanje kozmetičnih izdelkov, ki vsebujejo mikroplastiko, in strožja pravila za ravnanje z mikroplastiko kot surovino.

- Uredili bomo plakatiranje v smeri zmanjšanja »onesnaževanja« prostora s prekomernim in neprimerno nameščenimi oglaševalskimi površinami.

Izziv: Podnebne spremembe

Ukrepi:

Vzpostavili bomo horizontalne povezave ministrstev in služb, ki bodo omogočile koordinirano pripravo strategije za prilagajanje podnebnim spremembam, ki bo med drugim vključevala:

- deklarativno zavezo prehoda na obnovljive vire energije ter določitev deleža BDP, ki ga bomo v ta namen vsako leto odmerjali za podnebno tranzicijo,
- izdelavo časovnice prehoda (do junija 2019) na obnovljive vire energije do leta 2030,
- obuditev programov izgradnje in subvencioniranja sončnih ter vetrnih elektrarn,
- zeleno davčno reformo: odprava okoljsko in podnebno škodljivih subvencij ter neposredne okoljske spodbude v državnem in zasebnem sektorju,
- spodbujanje oblik razpršenega koriščenja obnovljivih virov energije (energetske zadruge, virtualni »net metering«),
- spremembo Zakona o varovanju okolja, po kateri velikim onesnaževalcem ni več treba obnavljati okoljskih dovoljenj.

Izziv: Ustrezen pravni okvir in boljša organizacija okoljske ter prostorske politike

Ukrepi:

- Po analizi učinkov izvedenih sprememb prostorske zakonodaje bomo sprejeli dopolnila in popravke, ki bodo poenostavili umeščanje objektov v prostor, pri čemer pa poenostavitve ne bodo negativno vplivale na kakovost upravnega odločanja oziroma bi poenostavitve za posledico nosile nižanje okoljskih, vodovarstvenih ali drugih standardov.
- Zagotovili bomo učinkovit sistem nadzora inšpektorjev v smeri učinkovite izvedbe in dokončanja postopka posameznega nadzora.
- Nadaljevali bomo vzpostavljanje informacijskega sistema (register okolja in prostora) in dodati še vsebine, ki niso vključene. Podatki morajo biti na voljo javnosti in seveda v prvi vrsti uradnikom pri njihovem delu.

3.17. TRAJNOSTNO NARAVNANO KMETIJSTVO IN OHRANITEV PODEŽELJA

Prednosti slovenskega kmetijstva, tu pridelane hrane in gozdarstva so dobro ohranjena narava, okolje in biotska raznovrstnost ter prevladujoči model družinskega, trajnostno naravnane kmetijstva, na čemer gradimo kakovost in višjo dodano vrednost doma pridelane hrane. Majhna povprečna velikost kmetij in velik delež kmetijskih površin na območjih z omejenimi dejavniki za kmetijstvo in na zavarovanih območjih ter neugodna starostna struktura kmetijskih gospodarjev pa so na drugi strani ovira za konkurenčnost kmetijske proizvodnje in primeren dohodek kmetij. Zato je ogrožen obstoj predvsem majhnih kmetij na gorsko-hribovskih območjih, ki se spopadajo z visokimi stroški pridelave in nizkimi dohodki. Uveljavljati je treba pravico do kmetovanja skozi dialog in preprečevati konflikte med kmetijstvom ter urbanim okoljem.

Visoka stopnja gozdnatosti in dolga tradicija trajnostnega upravljanja z gozdovi predstavljata pomemben potencial za razvoj podeželja ter razmah lesnopredelovalne industrije, s tem pa

čim višjo ustvarjeno dodano vrednost lesa in lesnih proizvodov. Ovira za učinkovitejše gospodarjenje z gozdovi je razdrobljena gozdna posest.

Izziv: Obveščen potrošnik in pravica do varne ter kakovostne hrane

Ukrepi:

- Spodbujali bomo tehnologije pridelave in predelave hrane s ciljem zagotavljanja kakovosti ter varnosti.
- Okrepili bomo programe, ukrepe in aktivnosti za zmanjšanje kemizacije v kmetijstvu ter živilski industriji.
- Odločno bomo preganjali goljufije, zavajanja in potvorbe hrane.
- Potrošnikom bomo zagotavljali informacije o hrani in njenem poreklu.
- Spodbujali bomo prostovoljne zaveze proizvajalcev za proizvodnjo pijač in živil z manj sladkorja, maščob itd. ter jih spodbujali k drugim aktivnostim, ki spodbujajo zdrav življenjski slog. Spodbujali bomo prostovoljne zaveze za zmanjšanje sladkih pijač in preučili možnost uvedbe obdavčitve.
- Uvedli bomo spodbude za izboljšanje samooskrbe z zelenjavo in sadjem.

Izziv: Višja dodana vrednost kmetijskih proizvodov in promocija lokalne hrane

Ukrepi:

- Spodbujali bomo sheme kakovosti in prostovoljne označbe na živilih, ki dajejo dodatne informacije potrošnikom o načinu pridelave, izvoru ter kakovosti živil.
- Promovirali bomo lokalno hrano.
- V javnih zavodih bo moralo biti najmanj 40 % lokalnih živil, v javnih zavodih je treba zvišati tudi delež živil s shemo višje kakovosti.
- Sprejeli bomo ukrepe za manj zavržkov in odpadkov hrane.
- Izvajali bomo podporo modelom poslovnega povezovanja vzdolž agroživilske verige, ki bi omogočili večjo odpornost sektorja proti tržnim nihanjem.
- Spodbujali bomo razvoj potrošniških zadrug in drugih oblik organiziranja za organizirano oskrbo ljudi z lokalno pridelano hrano ter združno povezovanje kmetij.
- Sprejeli bomo strategijo pridelave semen in zagotovili sredstva za delovanje semenskih bank.

Izziv: Prilagoditev kmetijstva na podnebne spremembe

Ukrepi:

- Prenovili bomo zakon, ki ureja pomoč po posledicah naravnih nesreč v kmetijstvu.
- Uvedli bomo ugodno sofinanciranje naložb v namakanje, sisteme za oroševanje proti pozebi, protitočne mreže, rastlinjake in mokre zadrževalnike.
- Zagotovili bomo sofinanciranje zavarovalnih premij v 50-odstotnem deležu za vse kmetijske kulture in razvoj novih instrumentov za obvladovanje tveganj.

Izziv: Ohranitev kmetijstva na območjih z omejenimi dejavniki za kmetijstvo

Ukrepi:

- Nadaljevali bomo s podporami za kmetovanje na območjih s težjimi pogoji za kmetijstvo (OMD) in ugodnejšo obravnavo pri sofinanciranju investicij, podporami za male kmetije. Podpirali bomo turizem na kmetijah in druge dopolnilne dejavnosti.
- Izvajali bomo ukrepe za odpravo zaraščanja kmetijskih površin in njihovo ponovno usposobitev za kmetijsko rabo.
- Posebna pozornost bo namenjena ohranjanju živinoreje in vinogradništva na območjih s težjimi pogoji za kmetijstvo.

- Izvajali bomo ukrepe za obvladovanje škod po divjadi in zvereh.

Izziv: Generacijska prenova kmetij

Ukrepi:

- Dvignili bomo spodbude za prenos kmetij na mlade prevzemnike, ob hkratni skrbi za prenosnike.
- Spodbujali bomo na novo vzpostavljene (npr. opuščene) kmetije.
- Zmanjševali bomo administrativna bremena in birokratske ovire (tudi za ekološko kmetijstvo).
- Prednostno bomo obravnavali mlade kmete povsod, kjer to omogočajo ukrepi skupne kmetijske politike.
- Izvajali bomo podporo inovativnemu potencialu mladih kmetov z uvajanjem digitalizacije v kmetijstvu, s posebnim poudarkom na razvoju in prenosu znanja, raziskavah, sodobnih tehnoloških rešitvah ter inovacijah.
- Ustvarjali bomo boljše pogoje za mlade prevzemnike preko ugodnejšega davčnega okolja za kmetijstvo in dopolnilne dejavnosti, z ustrežno socialno politiko in infrastrukturo na podeželju.
- Odpravljali bomo revščino in socialno marginalizacijo kmečkega prebivalstva, predvsem kmečkih žensk.

Izziv: Učinkovito varovanje kmetijskih zemljišč, pitne vode in biotske raznovrstnosti

Ukrepi:

- S prenovo kmetijsko-zemljiške politike in s posodobitvijo zakonske ureditve prometa s kmetijskimi zemljišči bomo kmetom izboljšali dostop do kmetijskih zemljišč ter preprečili špekulativne nakupe.
- Na območjih, ki so pomembna za varovanje pitne vode, investicije, ki povečujejo tveganja za kakovost pitne vode, ne bodo sofinancirane.
- Na vodovarstvenih in zavarovanih območjih narave bo spodbujana ekološka pridelava.
- Investicije in druge razvojne potrebe bomo usmerili na degradirana zemljišča in opuščena industrijska območja.
- Uvedli bomo spodbude za uporabo vode iz čistilnih naprav za namakanje.

Izziv: Priprava na Skupno kmetijsko politiko po 2020

Ukrepi:

- Pravočasna bomo pripravili strateški načrt in model SKP po 2020.
- Zagotovili bomo zadosten okvir sredstev za izvajanje ukrepov SKP po 2020 – najmanj v sedanjem obsegu.
- Uvedli bomo zgornjo mejo neposrednih plačil na prejemnika.
- Kmetijske podpore bomo osredotočali za aktivne kmete.

Izziv: Varovanje slovenskih gozdov in nadaljnja krepitev gozdno-lesne verige

Ukrepi:

- Krepili bomo gozdno-lesno verigo in čim višjo dodano vrednost lesa ter lesnih proizvodov.

- Omogočili bomo možnost nakupa lesa iz državnih gozdov predelovalcem lesa (in ne trgovcem z lesom) in malim lokalnim predelovalcem lesa. Zagotovili bomo večjo transparentnost trga lesa in poslovanja SiDG.
- Zagotavljali bomo dostop do opravljanja storitev v državnih gozdovih za hribovske in gorske kmetije.
- Kjer odprava zaraščanja ni umestna, bodo spodbujana dela za kakovosten gozdni sestoj.
- Izboljšali bomo mrežo in vzdrževanje gozdnih cest ter vlak.
- Zvišali bomo obvezen odstotek lesa pri javnih naročilih za izgradnjo javnih objektov.
- Prenovili bomo Zakon o gozdovih, in sicer s ciljem boljšega gospodarjenja ter upravljanja z gozdovi.

Izziv: Legalizacija konoplje

Ukrep:

- Do leta 2019 bomo pripravili zakonsko podlago za legalizacijo konoplje v medicinske namene.

Izziv: Dobrobit živali

Ob zavedanju, da živali niso nečuteči predmeti, temveč bitja, zmožna čutenja, samozavedanja in trpljenja, si bomo prizadevali za etično ravnanje z njimi, dosledno zasledovanje njihovih dobrobiti ter izogibanje njihovem nepotrebnemu trpljenju.

Ukrepi:

- Zagotovili bomo ustrezne kadrovske in finančne vire nadzornim organom, ki skrbijo za izvajanje zakonov ter predpisov s področja zaščite živali.
- Zagotovili bomo ustrezna sredstva za zavetišča za živali.
- Nudili bomo podporo izobraževanju otrok in informiranju odraslih o pomenu zdrave prehrane ter o negativnih učinkih pretiranega uživanja mesa.
- Prepovedali bomo baterijsko rejo živali, sprejeli predpise za izboljšanje bivalnih pogojev v hlevski reji ter spodbujanje proste reje vseh vrst živali.
- Prepovedali bomo poskuse na primatih in ostalih vrstah s primerljivo stopnjo samozavedanja.
- Regulirali bomo prevoz živih živali in določili višje minimalne standarde.
- Regulirali in določili bomo standarde glede prodaje živih živali v trgovinah.

3.18. ZMANJŠANJE REVŠČINE IN SOCIALNE TER DRUŽBENE IZKLJUČENOSTI

Znižanje splošne stopnje revščine mora biti prioriteta in želja vsake razvite družbe. Dostojno življenje je treba zagotoviti vsem, pri čemer mora biti ravnovesje med prejemniki plač in socialnimi transferji tako, da bo spodbujalo delo vseh za delo sposobnih državljanov.

Izziv: Znižanje splošne stopnje tveganja revščine

Ukrepi:

- Krepili bomo mrežo socialnovarstvenih programov na terenu za vse ranljive družbene skupine in pokrivali nova tveganja.
- Širili bomo krog upravičencev do varstvenega dodatka z vpeljavo večje diskrecije (tj. odločanje strokovnih delavcev po prostem preudarku).
- Vpeljali bomo državne štipendije kot individualne pravice po otrokovi polnoletnosti oz. na terciarni ravni izobraževanja in zagotovili večje spodbude za kadrovske štipendije.

- Zbrali bomo podatke in določili ustrezno razmerje med prejemki iz dela ter prejemki in subvencijami, ki jih upravičenci prejmejo iz javnih sredstev iz naslova socialnih pravic – povezali bomo sistem socialnih transferjev ter dohodninske politike, tako da skupaj predstavljata celovit in pravičen sistem prerazporeditve.
- Izpostavili bomo učinkovitejšo povezanost med ZRSZ in CSD s ciljem čim hitreje aktivacije (dolgotrajno) brezposelnih ter s trga delovne sile izključenih oseb (povezanost med bazami podatkov).
- Višino socialne pomoči bomo povečali na 385 evrov.
- Povečali bomo minimalni dohodek, in sicer na 442 evrov do leta 2020.
- Ponovno bomo izračunali minimalni dohodek do leta 2021.
- Zvišali bomo minimalno nadomestilo za brezposelnost.

Izziv: Aktivacija dolgotrajnih prejemnikov denarnih pomoči in drugih prejemnikov socialnih transferjev

Ukrepi:

- Okrepili bomo program socialne aktivacije in možnost vključitve na trg dela dolgotrajnih prejemnikov socialnih pomoči tudi z javnimi deli v skupnosti, opravljanjem družbeno koristnega dela in podobnim.
- Dvignili bomo dodatek za aktivnost za prejemnike denarnih socialnih pomoči, in sicer s ciljem njihove aktivacije ter zmanjšanja pasti revščine.
- Dokončali bomo začrtano reorganizacijo CSD za boljše uporabniško izkušnjo in učinkovitejše ter pravičnejše delovanje sistema pomoči posameznikom in družinam (več dela na terenu).

Izziv: Ureditev statusa invalidov

Ukrep:

- Preučili in pripravili bomo vse potrebno za ureditev statusa invalidov.

Izziv: Urejevanje bivanjskih razmer romske skupnosti

Ukrep:

- Nadaljevali bomo urejanje bivanjskih razmer in dostopa do pitne vode, elektrike ter kanalizacije za romske skupnosti.

3.19. ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTNEGA, PRAVIČNEGA IN DOSTOPNEGA SISTEMA JAVNEGA IZOBRAŽEVANJA TER AKTIVNO SPODBUJANJE RAZVOJA ŠPORTA

Zavzemamo se, da sta vzgoja in izobraževanje enakovredno ter pod enakimi pogoji dostopna za vse.

Prepričani smo, da mora javno šolstvo pomembno povečevati izenačevanje možnosti vsakega posameznika za bolj učinkovito soočanje s sodobnimi življenjskimi izzivi. Želimo ustvariti kakovostne, pravične, spodbudne in inkluzivne učno-izobraževalne sredine, kjer učeči ne glede na osebne oziroma socialne okoliščine razvijajo svoje potenciale ter se uspešno vključujejo v lokalno, nacionalno ter mednarodno okolje.

Pomembne spremembe se oblikujejo na podlagi kakovostnih analitičnih presoj v okviru ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti.

Želimo, da bi šport v Sloveniji še naprej ostal kakovostno gibalno vseh generacij in spodbuda za kakovostno življenje slehernega posameznika. Zavedamo se, da potrebujemo regijsko enakomerno razporejeno in sodobno športno infrastrukturo ter večja vlaganja v šport.

Izziv: Zagotavljanje kakovostnega sistema vzgoje in izobraževanja

Ukrepi:

- Posodabljali bomo delo v vzgojno-izobraževalnih zavodih glede na izzive in priložnosti, ki jih prinašajo nova spoznanja tako na pedagoškem kot na tehnološkem področju. Šolski prostor naj bo uravnotežen in naj pri mladih spodbuja sodelovanje, inovativnost, ustvarjalnost, kritično razmišljanje, humanost ter odgovorno državljanstvo.
- Prenovili in implementirali bomo kurikule v smeri krepitve splošnih kompetenc in kompetenc 21. stoletja.
- Smiselno bomo vključevali sodobne tehnologije (digitalizacija) v učenje in poučevanje ter ustrezno opremljali izobraževalne institucije.
- Uredili bomo sistem dela z nadarjenimi otroki in mladostniki v vzgoji in izobraževanju.
- Zagotavljali bomo pogoje za spodbudno in varno učno okolje z načrtnim razvijanjem socialnih kompetenc s krepitvijo vzgojnega načrta.
- Posodobili bomo karierni razvoj zaposlenih v vzgoji in izobraževanju.
- Nedvoumno bomo definirali obseg pedagoške obveznosti za visokošolske učitelje in sodelavce.
- Posodobili bomo vodenje in upravljanje v vzgoji in izobraževanju.
- Povezovali bomo prostor izobraževanja in raziskovanja s priložnostmi v okolju.
- Definirali bomo javno službo na področju visokošolskega raziskovanja in zagotovili njeno financiranje v polnem obsegu iz javnih sredstev.

Izziv: Zagotavljanje pravičnega in dostopnega sistema vzgoje in izobraževanja

Ukrepi:

- Zagotovili bomo stabilno financiranje vzgoje in izobraževanja na raven 6 % BDP.
- Zagotovili bomo učinkovitejši sistem inkluzivnih izobraževalnih okolij za vse.
- Zastavili bomo program brezplačnega vrtca.
- Zagotovili bomo stabilno mrežo izobraževalnih institucij na področju izobraževanja odraslih ter zagotovili pogoje za izvajanje programov v okviru vseživljenjskega izobraževanja.
- Omejili bomo administrativne stroške šolanja in študija (vpisnine, stroški vaj ...).
- Uvedli bomo brezplačne obvezne učbenike v prvi triadi.
- Zagotovili bomo brezplačne oblike učenja slovenščine za vse priseljence.

Izziv: Zagotavljanje stabilnega in razvojno usmerjenega financiranja športa, primerljivega z drugimi državami, in sicer z namenom ohranjanja ter povečevanja konkurenčnosti vrhunškega športa

Ukrepi:

- Povečali bomo sredstva za športno infrastrukturo in šport (odstotek BDP).
- Podpirali bomo enakomerno razporejene in sodobne športne infrastrukture na celotnem območju Slovenije.
- Ustvarili bomo ugodnejše davčno okolje za vlaganje v šport.
- Povečali bomo gibalne aktivnosti otrok in mladih na vseh ravneh vzgoje in izobraževanja.

- Dosledno bomo implementirali enotne nacionalne barve državne reprezentančne opreme.

3.20. KULTURA ZA ODPRTO DRUŽBO

Kultura je izrazito heterogen sistem, ki združuje vrsto različnih področij (knjiga, kulturna dediščina, film, glasba, ples, uprizoritvena in likovne umetnosti, jezik, intermedijsko področje, kulturno-umetnostna vzgoja itd.). Kljub dejstvu, da je treba k vsakemu od njih pristopati posamično, je na področje kulture treba misliti kot na celosten, med seboj povezan sistem.

Kultura po številnih raziskavah dejansko predstavlja enega ključnih temeljev za razvoj odprte družbe in gospodarskih izzivov ter je tudi z zagotavljanjem avtonomije umetniškega ustvarjanja eden od fokusov družbe prihodnosti.

Izziv: Povečanje proračuna za kulturo

Ukrep:

- Postopno bomo dvignili sredstva za kulturo, in sicer s ciljem do konca mandata doseči vsaj 0,5 % BDP.

Izziv: Stabilno financiranje kulture, javnih zavodov in nevladnih organizacij

Ukrepi:

- Sprejeli bomo zakon o t. i. kulturnem evru.
- Sanirali in programsko upravljali bomo ogrožene ter ključne enote kulturne dediščine. Izboljšali bomo infrastrukturne pogoje javnih zavodov s področja kulture.
- Ohranjali, hranili, obnavljali in digitalizirali bomo slovenske filmske, plesne ter glasbene dediščine, fotografijo, likovno umestnost, scensko umetnost idr.
- Podpirali bomo gradnjo in razvoj infrastrukture za razvoj slovenskega jezika v digitalnem okolju.
- Ohranjali in razvijali bomo prostorske ter druge standarde in opremo za nevladne organizacije v kulturi.

Izziv: Razvoj in priprava krovnih dokumentov na področju kulture

Ukrepi:

- Najkasneje do leta 2020 bomo oblikovali nov Nacionalni program za kulturo in novo zakonodajo, ki bo uredila vsa pereča vprašanja na področju kulture. Zakonodajo in strateške dokumente bomo pisali v soglasju in tvornem dialogu s strokovno javnostjo.
- Dialoški skupini za samozaposlene in nevladne organizacije se bosta kot temeljni mehanizem civilnega dialoga vpisali v krovni zakon v kulturi, redefiniral se bo način njihovega imenovanja ter delovanja.

Izziv: Ureditev položaja nevladnega sektorja v kulturi in samozaposlenih v kulturi

Ukrepi:

- Sprejeli bomo področno strategijo razvoja nevladnih organizacij in samozaposlenih v kulturi. Iz nje bodo sledili vsi ostali ukrepi v zakonskih predpisih in razpisnih mehanizmih.
- Zapisali bomo usklajeno definicijo poklicnih NVO v krovno zakonodajo. Zagotovili bomo samostojno proračunsko postavko za področje nevladnih organizacij in samozaposlenih v kulturi v proračunu Ministrstva RS za kulturo in podvojitev sredstev

do leta 2020. Zagotovili bomo prenovno razpisnih mehanizmov, upoštevajoč različne tipe profesionalnih nevladnih organizacij, in debirokratizirali razpisne postopke.

- Na področju samozaposlenih v kulturi je treba poskrbeti za zdravstveno varstvo z bolniškim dopustom vsaj od četrtega dne naprej, ukiniti je treba cenzus, okrepiti štipendijsko politiko, uvesti karierno dinamiko, zagotoviti ponovno vzpostavitev izjemnih pokojnin ter poskrbeti za vključevanje samozaposlenih v različne priložnosti skozi izvenproračunska sredstva.

Izziv: Izboljšava položaja založnikov in avtorjev

Ukrepi:

- Zaradi ključne vloge knjige pri razvoju in ohranjanju slovenskega jezika za kakovostno leposlovno in znanstveno knjigo ter leposlovne in znanstvene revije bomo omogočili ničelno stopnjo DDV, hkrati pa tudi za elektronsko knjigo in revije.
- S pomočjo Javne agencije za knjigo bomo zvišali tarife za plačilo honorarjev avtorjem, prevajalcem in urednikom.
- Spremenili bomo mehanizme razpisov in časovnice objave razpisnih rezultatov.
- Zmanjšali bomo mejno vrednost poslovnih daril, če gre za umetniška dela ali knjige v slovenskem jeziku.

Izziv: Prenovitev medijske zakonodaje in ureditev medijskega prostora

Ukrepi:

- Pripravili bomo novo medijsko zakonodajo z aktivno vključenostjo stroke.
- Neodvisnost medijev bomo okrepili z uvedbo novih oblik organiziranja medijev, kot so kooperative, delavski prevzemi medijskih hiš ali druge oblike sodelovanja skupnosti pri delovanju medijev.
- Posodobili bomo upravljanje RTV SLO s krepitvijo vloge zaposlenih in javnosti.
- Izvedli bomo reformo državnega subvencioniranja medijskih vsebin z večjim javnim nadzorom nad postopki razdeljevanja in preusmerjanjem sredstev k neposrednim ustvarjalcem vsebin.

Izziv: Medsektorsko povezovanje

Ukrep:

- Področje kulture bomo sistemsko povezali s preostalimi resorji. Kulturne vsebine bomo vključili v projekte preostalih resorjev in lokalnih skupnosti z namenom večjega umeščanja kulture na vseh ravneh vodenja politik.

Izziv: Ohranjanje in zaščita kulturne dediščine

Ukrep:

- Omogočili bomo pogoje za učinkovito ohranjanje in dolgoročno financiranje kulturne dediščine ter njeno smiselno medresorsko umeščanje.

3.21. USKLAJENA IN URAVNOTEŽENA ZUNANJA POLITIKA

Oblikovali in izvajali bomo zunanjo politiko, ki bo uživala ugled ter spoštovanje v svetu, bo samozavestna in proaktivna, zanesljiva ter verodostojna, ščitila bo interese Slovenije ter bo v službi blaginje in varnosti njenih državljanov.

Izziv: Usklajena in učinkovita zunanja politika

Ukrepi:

- Zagotovili bomo dosledno izvajanje usklajene zunanje politike med vsemi glavnimi zunanjepolitičnimi akterji (DZ, UPR, UPV, MZZ).
- Zagotovili bomo večjo učinkovitost in usklajenost delovanja notranje ter zunanje službe zunanjega ministrstva.
- Krepili bomo razvoj usposobljene, profesionalne in opolnomočene karierne diplomacije.
- Delovanje obstoječe mreže DKP, ki v osnovi ostaja nespremenjena, bo funkcionalno, rešitve okrepljenega dometa našega zunanjepolitičnega delovanja pa bomo iskali v t. i. kolokacijah, zlasti v okviru predstavništev EU.
- Zavzemali se bomo za večjo zastopanost nacionalnih kadrov v vseh mednarodnih institucijah, vključno z diplomati v EEAS, ob upoštevanju načela t. i. pozitivne diskriminacije.
- Skrbeli bomo za nadaljnji razvoj učinkovite gospodarske diplomacije, ki mora vključevati tudi komponento razvojne pomoči.
- Vloga Slovenije v procesih oblikovanja skupnih evropskih politik bo usklajena in aktivna.
- Nadaljevali bomo kontinuiteto uspešnega delovanja Urada za zamejce in Slovence po svetu.

Izziv: Uravnoteženje odnosov s pomembnimi mednarodnimi akterji**Ukrep:**

- Prizadevali si bomo za prijateljske in vzajemno koristne odnose z vsemi državami ter tudi za uravnotežene odnose s pomembnimi mednarodnimi akterji, zlasti s članicami VS OZN.

Izziv: Ostati pomemben partner v EU in tvoriti jedrni del**Ukrepa:**

- Zavzemali se bomo za obstoj močne in učinkovite EU, ki je v nacionalnem interesu Slovenije. Strateški interes Slovenije je biti v jedru takšne EU, ki nam bo zagotavljala enakopravne pogoje za razvoj. Slovenija se bo pri tem zavzemala za nadgradnjo Evropske monetarne unije, krepitev SZVP in njeno dogradnjo s skupno obrambno politiko ter spoštovanje schengenskega sistema z ustreznim zavarovanjem zunanjih meja EU. Za takšno proevropsko politiko bomo z državami članicami EU razvijali ad hoc zaveznitva, izhajajoč iz dosedanjih pozitivnih praks in izkušenj.
- Prizadevali si bomo za prenovo Unije, da bo ta temeljila na skupnih socialnih, okoljskih in demokratičnih standardih ter bo zavezana zagotavljanju miru in prijateljskih odnosov z drugimi deli sveta. V ta namen bomo zagovarjali reforme, kot sta določitev skupnega nabora minimalnih socialnih pravic in določitev skupne evropske davčne politike, in sicer za ohranitev čim višje stopnje sredstev za kohezijo ter financiranja zelenih investicij in demokratizacijo evropskih institucij.

Izziv: Ustvarjanje pogojev za razvoj dobrososedskih odnosov z vsemi svojimi sosedomi**Ukrepi:**

- Razrešili bomo odprta mejna in druga vprašanja s Hrvaško.
- Nadgradili bomo odnose in obiske z vsemi sosedskimi državami.

- Slovenija je zainteresirana za stabilnost, demokratičen razvoj in ekonomsko uspešnost držav regije JVE, zato bomo podpirali njihovo vključevanje v EU ter jim na tej poti pomagali.

Izziv: Predsedovanje Svetu EU

Ukrep:

- Pripravili bomo jasen načrt in izvedbo predsedovanja Sveta EU, ki čaka Slovenijo. Zagotovili bomo koordinacijo in vsebinsko ter logistično podporo za izvedbo predsedovanja.

4. ORGANIZIRANOST VLADE IN NJENO DELOVANJE

1. Predsednik vlade v skladu z ustavno in zakonsko pristojnostjo Zakona o Vladi Republike Slovenije Državnemu zboru RS na podlagi dogovora s koalicijskimi strankami glede porazdelitve posameznih resorjev predlaga v imenovanje kandidatke in kandidate za ministrico in ministre v skladu z naslednjo strankarsko porazdelitvijo:

1. Ministrstvo za zunanje zadeve (Stranka modernega centra – SMC),
2. Ministrstvo za notranje zadeve (Lista Marjana Šarca – LMŠ),
3. Ministrstvo za obrambo (Demokratična stranka upokojencev Slovenije – DeSUS),
4. Ministrstvo za finance (Lista Marjana Šarca – LMŠ),
5. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (Stranka modernega centra – SMC),
6. Ministrstvo za pravosodje (Socialni demokrati – SD),
7. Ministrstvo za javno upravo (Lista Marjana Šarca – LMŠ),
8. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (Stranka modernega centra – SMC),
9. Ministrstvo za zdravje (Lista Marjana Šarca – LMŠ),
10. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (Socialni demokrati – SD),
11. Ministrstvo za infrastrukturo (Stranka Alenke Bratušek – SAB),
12. Ministrstvo za kulturo (Socialni demokrati – SD),
13. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (Demokratična stranka upokojencev Slovenije – DeSUS),
14. Ministrstvo za okolje in prostor (Stranka modernega centra – SMC),
15. Minister brez resorja za področje odnosov med RS in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah ter med RS in Slovenci po svetu (Stranka Alenke Bratušek – SAB),
16. Minister brez resorja za področje razvoja, strateške projekte in kohezijo (Stranka Alenke Bratušek – SAB).

2. LMŠ, SD, SMC, SAB in DeSUS, t.j. stranke tega sporazuma soglašajo, da bodo s svojim vstopom in delovanjem svojih članov v vladi ter Državnem zboru RS dosledno izvajale in

spoštovale zaveze tega sporazuma o sodelovanju in delu v vladi, ki jo kot mandatar vodi Marjan Šarec.

Koalicijske stranke se zavezujejo, da bodo v skladu z ustavno in zakonsko pristojnostjo na predlagane resorje svoje kandidatke in kandidate imenovale po načelih strokovnosti in učinkovitosti.

3. Razdelitev ministrskih mest je urejena s to koalicijsko pogodbo. Tako dogovorjena razdelitev se lahko spremeni le s soglasjem koalicijskih partnerjev. Upošteva se visoka strokovnost in dosedanje uspešno opravljanje delovnih nalog in funkcij kandidatov ter izhajajoč iz težnje po politični neodvisnosti, samostojnosti in visoki strokovnosti državne uprave, se bodo popolnjevala tudi odprta delovna mesta v diplomatskih in konzularnih predstavništvih naše države v tujini, mesta državnih sekretarjev na ministrstvih ter drugih funkcionarjev, ki so pod kadrovske pristojnosti vlade in DZ.

O odprtih kadrovskih vprašanjih, za katera je pristojna vlada, odloča vlada po predhodnem koalicijskem usklajevanju na način in v rokih, ki so predvideni za usklajevanje v II. poglavju Protokola o sodelovanju koalicijskih partnerjev.

O predlogih za zasedbo mest, o katerih odloča Državni zbor, se dogovorijo vodje koalicijskih poslanskih skupin na način in v rokih, ki so predvideni za usklajevanje v III. poglavju Protokola o sodelovanju koalicijskih partnerjev.

Če ne pride do sporazuma o kadrovske predlogih, se opravi dodatno usklajevanje, pri čemer ima posebno težo stališče ali predlog resornega ministra oziroma predsednika vlade, če gre za funkcijo ali institucijo, ki mu je neposredno podrejena.

5. PROTOKOL O SODELOVANJU KOALICIJSKIH PARTNERJEV

I. UVODNE DOLOČBE

1. člen

Protokol o sodelovanju koalicijskih partnerjev (v nadaljevanju: protokol) se sprejema za zagotovitev usklajenega delovanja med koalicijskimi partnerji tako v odnosu med političnimi strankami koalicijskih partnerjev do Vlade Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) in Državnega zbora Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor), v odnosu med vlado in državnim zborom kot v samem državnem zboru, pri sprejemanju zakonov, aktov in vseh drugih odločitev, ki jih navedena državna organa sprejemata in so predmet koalicijske pogodbe, ter tudi tistih, ki niso njen predmet.

2. člen

Koalicijski partnerji so pri usklajevanju in sodelovanju enakopravni.

3. člen

Vsa sporočila na podlagi tega protokola se posredujejo sočasno na elektronske naslove predsednikov koalicijskih strank, sekretarjev koalicijskih strank ali njihovih pooblaščenec, predsednika državnega zbora, kontaktne osebe, ki jo določi predsednik državnega zbora, vodij koalicijskih poslanskih skupin (v nadaljevanju: PS), sekretarjev koalicijskih PS in

državnega sekretarja, zadolženega za sodelovanje z državnim zborom in za koalicijsko pogodbo (v nadaljnjem besedilu: uradni elektronski naslovi). V izjemnih primerih, če za to obstajajo utemeljeni razlogi, se gradivo lahko posreduje tudi v pisni obliki (vlada).

Za nemoteno komunikacijo na relaciji vlada – ministrstva – državni zbor državni sekretar, zadolžen za sodelovanje z državnim zborom in za koalicijsko pogodbo (v nadaljnjem besedilu: državni sekretar), skrbi za seznam kontaktnih oseb v političnih strankah, poslanskih skupinah in na ministrstvih.

Koalicijski partnerji si prizadevajo za enotno komunikacijo in usklajevanje med podpisniki Sporazuma o sodelovanju med Levico in strankami Lista Marjana Šarca, Socialni demokrati, Stranka modernega centra, Stranka Alenke Bratušek ter Demokratična stranka upokojujencev Slovenije.

II. SODELOVANJE V VLADI

4. člen

Seznanjanje z vladnimi gradivi in sklici sej vlade ter njenih delovnih teles potekajo preko uradnih elektronskih naslovov in preko objave na svetovnem spletu. Vsa gradiva na navedene naslove posreduje predlagatelj gradiva.

Generalni sekretar vlade mora vse koalicijske stranke in njihove poslanske skupine seznaniti z vsemi predlogi aktov ter drugimi gradivi, o katerih bodo odločali vladni odbori in vlada na svoji seji. Generalni sekretar vlade mora vsa gradiva, ki so pripravljena za odločanje na odborih vlade, razen kadrovskih zadev in gradiv, ki vsebujejo tajne podatke, objaviti na spletnem portalu vlade.

Predsednikom koalicijskih strank, sekretarjem koalicijskih strank ali njihovim pooblaščenecem, predsedniku državnega zbora, kontaktni osebi, ki jo določi predsednik državnega zbora, vodjem koalicijskih PS in sekretarjem koalicijskih PS se na njihovo zahtevo omogoči dostop do vladnih gradiv v informacijskem sistemu vlade. Zahtevo in podatke o kontaktni osebi iz prejšnje povedi predsednik koalicijske stranke sporoči generalnemu sekretarju vlade.

5. člen

Ministri morajo, preko predsednikov koalicijskih strank ali vodij poslanskih skupin koalicijskih strank oziroma njihovih pooblaščenec, seznaniti koalicijske partnerje z vsemi predlogi predpisov, ki so v pripravi, še preden gredo v medresorsko usklajevanje.

Po končanem vladnem postopku medresorskega usklajevanja (preden je zakon ali akt uvrščen na dnevni red vlade) lahko minister predlaga, da se o določenem predlogu zakona ali drugem aktu z njegovega področja opravi predstavitev v posamezni poslanski skupini ali koalicijsko usklajevanje.

Koalicijsko usklajevanje o predlogu zakona ali drugega akta lahko zahteva tudi predsednik vlade.

Predstavitev ali koalicijsko usklajevanje določenega zakona ali drugega akta lahko zahteva vsak predsednik koalicijske stranke podpisnice sporazuma ali vodja poslanske skupine koalicijske stranke, in sicer preden je zakon ali drugi akt vložen v vladno proceduro. Obrazloženo zahtevo mora posredovati na uradne elektronske naslove najkasneje v petih dneh po prejemu gradiva ali objavi gradiva na svetovnem spletu.

S posredovano obrazloženo zahtevo se nemudoma seznanijo vsi pristojni v okviru postopka sprejemanja predloga zakona ali drugega akta. Za obvestilo poskrbi državni sekretar.

6. člen

O načinu predstavitve zakona ali drugega akta in o zagotovitvi gradiva se neposredno dogovorita minister ter vodja tiste poslanske skupine koalicijske stranke, iz katere prihaja minister, ki pokriva resor, na katerega se nanaša predlog zakona, glede katerega poteka koalicijsko usklajevanje. O sklicu predstavitve se obvesti tudi državni sekretar. Sekretar ali strokovna služba poslanske skupine sklic predstavitve v vednost posreduje na uradne elektronske naslove koalicije.

Za sklic koalicijskega usklajevanja, glede katerega se je za usklajevanje odločil minister ali pa je bila nanj naslovljena zahteva predsednika vlade ali koalicijskega partnerja, poskrbi minister.

O sklicu koalicijskega usklajevanja morajo biti preko uradnih elektronskih naslovov obveščeni vsi koalicijski partnerji praviloma pet delovnih dni oziroma najmanj tri delovne dni pred sestankom. Sklicu mora biti priloženo vse gradivo, potrebno za odločanje. Krajši rok za sklic koalicijskega sestanka je mogoč le iz posebej utemeljenih razlogov ob soglasju vseh koalicijskih partnerjev.

Zabeležke o koalicijskih usklajevanjih (kraj in čas, seznam udeležencev, dnevni red in sklenjeni dogovori oziroma razlogi posameznih koalicijskih partnerjev, zaradi katerih dogovor ni bil sklenjen) pripravijo in hranijo v tisti poslanski skupini koalicijske stranke, iz katere prihaja minister, ki pokriva resor, na katerega se nanaša predlog zakona ali drugega akta, glede katerega poteka koalicijsko usklajevanje. Zabeležko posreduje sekretar ali strokovna služba pristojne koalicijske poslanske skupine na uradne elektronske naslove ter pristojnemu ministru najkasneje v dveh dneh po dnevu sestanka koalicije.

Za koordinacijo, sklicevanje predstavitev in koalicijskih usklajevanj ter pisanje zabeležk in vlaganje amandmajev ter sklepov k predlogom zakonov ali drugih aktov v državnem zboru poskrbijo v tisti poslanski skupini koalicijske stranke, iz katere prihaja minister, ki pokriva resor, na katerega se nanaša predlog zakona ali drugega akta, glede katerega poteka koalicijsko usklajevanje.

7. člen

Predlogi zakonov in ostala gradiva, o katerih mora biti zagotovljeno koalicijsko usklajevanje, se ne morejo uvrstiti na dnevni red vlade, dokler vsebina ni usklajena. Če med koalicijskimi partnerji kljub koalicijskemu usklajevanju ne pride do soglasja, predsednik vlade na predlog predsednika stranke koalicijskega partnerja ali ministra, katerega predloga zakona ali drugega akta ni bilo mogoče uskladiti, skliče koordinacijo predsednikov strank. Ne glede na določbe prejšnje povedi pa lahko predsednik vlade v primerih, ko oceni, da gre za zakon ali drugi akt ali drugo odločitev, katere uresničevanje je nujno potrebno za uresničevanje nalog vlade, odloči, da se zadeva uvrsti na dnevni red seje vlade, o čemer ustrezno obvesti predsednike koalicijskih strank.

8. člen

Če predlagatelj na podlagi koalicijskega usklajevanja dopolni ali spremeni predlog zakona ali drugega akta, mora z dopolnjenim ali spremenjenim predlogom (korekture obvezno

označene z drugo barvo), še pred posredovanjem tega na vlado, ponovno seznaniti koalicijske poslanske skupine preko uradnih elektronskih naslovov.

9. člen

Če v petih delovnih dneh po posredovanju gradiva ali po objavi predloga zakona ali drugega akta na svetovnem spletu ni podana zahteva za predstavitev ali koalicijsko usklajevanje o predlogu zakona ali drugega akta ali tega ne predlaga minister, se postopek sprejemanja zakona ali drugega akta nadaljuje. Na vladi sprejeti predlog zakona ali drugega akta velja za koalicijsko usklajenega, razen če predsednik posamezne koalicijske stranke ali ministrice oziroma ministri posamezne koalicijske stranke v postopku vladne obravnave na seji vlade nasprotujejo sprejemu zakona ali drugega akta. Ne glede na določbe prejšnje povedi se na vladi sprejeti zakon posreduje v odločanje državnemu zboru.

Koalicijsko usklajevanje se izjemoma in iz utemeljenih razlogov lahko zahteva tudi po preteku roka iz prejšnjega odstavka, vse do odločanja o zadevi na vladi. Koalicijski partnerji se morajo pri sklicevanju koalicijskih usklajevanj truditi, da zahteve v čim manjši meri ovirajo procese odločanja na vladi.

10. člen

Člani vlade so zavezani, da v času ministrskega mandata:

- dosledno in celovito izvajajo v vladi ali na koalicijski ravni dogovorjeno politiko;
- pri svojem delu upoštevajo odločitve, stališča, predloge, navodila in priporočila predsednika vlade;
- se izogibajo dajanju izjav v javnosti, ki so v nasprotju z izjavami predsednika vlade in drugih članov vlade;
- pri svojih nastopih v tujini ali stikih s tujimi predstavniki se ne smejo spuščati na raven osebnih diskvalifikacij članov vlade ali koalicijskih strank, ki sestavljajo vlado, niti dajati ocen, ki bi škodovale ali krnile ugled države;
- ne objavljajo nobenih besedil, ki bi temeljila na javnosti nedostopnih podatkih;
- spoštujejo zakon o vladi, zakon o nezdržljivosti funkcij in druge predpise ter moralne norme za delo v vladi in se po njihovih usmeritvah dosledno ravnajo.

III. SODELOVANJE V DRŽAVNEM ZBORU

11. člen

Za zagotovitev usklajenega delovanja koalicijskih partnerjev v državnem zboru skrbi vodja največje koalicijske poslanske skupine.

Za uresničevanje tega cilja se sklicujejo koordinacije vodij koalicijskih poslanskih skupin (v nadaljevanju: vodij koalicijskih PS) pred sejami kolegija predsednika državnega zbora in pred sejami državnega zbora. Za sklic koordinacije je pristojen vodja največje koalicijske poslanske skupine. Na teh koordinacijah sodeluje tudi državni sekretar.

Sklici sej kolegija predsednika državnega zbora in sklici sej državnega zbora se predhodno usklajujejo na koordinaciji vodij koalicijskih PS.

Če se vodja koalicijske PS ali državni sekretar seje ne more udeležiti, mora poskrbeti za svojega pooblaščenca s polnimi pooblastili.

Odločitve na koordinaciji se sprejemajo s soglasjem vodij oziroma pooblaščenцев koalicijskih poslanskih skupin in so obvezujoče.

Vodje koalicijskih poslanskih skupin so na seji kolegija predsednika državnega zbora dolžni delovati v skladu s sprejetimi odločitvami koordinacije vodij koalicijskih poslanskih skupin.

12. člen

Poleg rednih koordinacij lahko kateri koli od vodij poslanskih skupin koalicijskih partnerjev, če oceni, da je to potrebno za zagotovitev usklajenega koalicijskega delovanja na sejah delovnih teles državnega zbora, poda zahtevo za sklic koordinacije vodij koalicijskih PS oziroma zahtevo za sklic širše koordinacije vodij in namestnikov vodij koalicijskih PS. V zvezi s tem se smiselno uporabljajo določbe 11. člena tega protokola.

13. člen

Vodje koalicijskih poslanskih skupin so v okviru svojih poslanskih skupin na sejah delovnih teles državnega zbora dolžni zagotoviti polno prisotnost svojih članic in članov. Če je koalicijski poslanec odsoten s seje, mora poskrbeti za svojo zamenjavo. V izjemnih primerih, ko to ni mogoče, mora vodja koalicijske PS o tem obvestiti ostale vodje koalicijskih PS.

Odsotnost koalicijskega poslanca na seji državnega zbora, ki je namenjena odločanju, je opravičljiva, kadar gre za razloge na podlagi 95. člena Poslovnika Državnega zbora RS.

Vsako odsotnost koalicijskega poslanca na seji državnega zbora, razen višje sile, je treba predhodno najaviti oziroma uskladiti na koordinaciji vodij koalicijskih PS.

14. člen

Za uresničitev cilja zagotovitve usklajenega delovanja koalicije se koalicijski poslanci lahko sestanejo pred vsemi sejami delovnih teles državnega zbora, katerih člani so. Če je treba, se omenjenega sestanka udeleži tudi predstavnik vlade.

Za uskladitev stališč nosilec delovnega telesa (predsednik ali podpredsednik delovnega telesa iz koalicijske PS), zadolžen s strani koalicijskih poslanskih skupin, po potrebi pred sejo delovnega telesa skliče sestanek koalicijskih poslancev, članov odbora oziroma komisije. Če je treba, se na sestanek vabijo tudi predstavniki oz. predstavniki vlade.

Koalicijske poslanske skupine so dolžne medsebojno in v soglasju z vlado (generalnim sekretarjem vlade in državnim sekretarjem) usklajevati tudi pomembnejše postopkovne (proceduralne) odločitve znotraj državnega zbora (npr. vložitev zahtev za izredno sejo DZ; vložitev zahtev za sklic nujnih sej delovnih teles; vložitev zahtev za splošno razpravo; odločitve za javne predstavitve mnenj; preložitve točk; umiki točk; razprave o odgovorih na poslanska vprašanja ...). O navedenih usklajenih pomembnejših postopkovnih (proceduralnih) odločitvah znotraj državnega zbora koalicijske poslanske skupine zaradi sklicevanja in vodenja sej državnega zbora ter njegovih delovnih teles obvestijo predsednika in podpredsednike državnega zbora ter predsednike delovnih teles državnega zbora iz vrst koalicijskih partnerjev.

15. člen

Po sklicu seje matičnega delovnega telesa državnega zbora (v nadaljevanju: MDT), na kateri se obravnava predlog zakona ali drugega akta, se pristojno ministrstvo seznaniti z mnenjem zakonodajno-pravne službe državnega zbora. Državni sekretar pošlje na uradne elektronske naslove pred sejo MDT stališče vlade do tega mnenja. Po potrebi vlada pripravi in mnenju priloži tudi predlog ustreznih amandmajev. V izjemnih primerih se lahko na predlog vodje koalicijske poslanske skupine ali sekretarja koalicijske poslanske skupine koalicijsko usklajevanje izjemoma opravi najkasneje pred sejo MDT.

Če katera od koalicijskih PS zahteva koalicijsko usklajevanje o odgovoru vlade ali ministra in morebitnih amandmajih, se to opravi v s poslovníkom in parlamentarno prakso določenih rokov za vlaganje amandmajev k še ne dopolnjenem predlogu zakona MDT.

Po prejemu vladnih predlogov amandmajev oziroma po njihovi uskladitvi na koalicijskem sestanku jih vodje koalicijskih poslanskih skupin skupno formalno vložijo.

Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za vlaganje vladnih predlogov amandmajev v postopku druge in tretje obravnave predloga zakona ali drugega akta na seji državnega zbora.

16. člen

Koalicijski poslanci na sejah delovnih teles in sejah državnega zbora podpirajo koalicijsko usklajene predloge vladnih in koalicijskih poslanskih zakonov, drugih aktov ter amandmajev in kadrovske predloge.

Določbe prejšnjega odstavka ne vplivajo na pravico poslanca, da svobodno odloča v skladu s svojim ustavnim položajem, vendar mora o svojem umiku neformalno dogovorjene podpore konkretnemu aktu obvestiti vodjo PS, katere član je, ta pa v najkrajšem možnem času obvesti vodjo PS največje koalicijske stranke, ki o tem na uradni elektronski naslov obvesti vse koalicijske partnerje in državnega sekretarja, če oceni, da je to potrebno.

Za koalicijsko usklajene predloge se štejejo predlogi, o katerih do odločanja ni bilo zahtevano koalicijsko usklajevanje, in predlogi, glede katerih je bilo na koalicijskem usklajevanju doseženo soglasje.

17. člen

Če koalicijski poslanci oziroma koalicijske poslanske skupine želijo podpreti predloge zakonov, aktov, amandmaje ter kadrovske predloge opozicije, morajo o svoji nameri obvestiti pristojnega ministra in vodje PS koalicijskih partnerjev ter na koalicijskem usklajevanju poskušati doseči soglasje.

Določbe prejšnjega odstavka ne vplivajo na pravico poslanca, da svobodno odloča v skladu s svojim ustavnim položajem.

18. člen

Koalicijska oz. koalicijske PS mora oz. morajo s svojo pobudo za pripravo predloga zakona ali drugega akta, ki ga želi oz. želijo vložiti v zakonodajni postopek poslanec oz. poslanci te oz. teh koalicijskih skupin, seznaniti državnega sekretarja, zadolženega za sodelovanje z državnim zborom, ki z omenjeno pobudo seznaniti pristojnega ministra. Do prejema mnenja, ki ga mora pristojni minister podati v roku sedmih delovnih dni, omenjenega predloga zakona ali akta ni mogoče vložiti.

Vodja koalicijske PS, ki je predlagateljica predloga, mora pred vložitvijo predloga akta obvestiti tudi ostale vodje koalicijskih PS oziroma koalicijske partnerje.

V roku sedmih delovnih dni od prejetega obvestila na uradne elektronske naslove lahko o tem predlogu kateri koli koalicijski partner zahteva sklic koalicijskega usklajevanja. Za izpeljavo postopka koalicijskega usklajevanja se smiselno uporabijo določbe 5. in 6. člena tega protokola.

Predlog zakona ali drugega akta iz tega člena ne sme biti v nasprotju s koalicijsko pogodbo. Odstopanja od določil koalicijske pogodbe v tem primeru so dovoljena izključno ob soglasju vseh predsednikov koalicijskih strank.

19. člen

Če po končanem koalicijskem usklajevanju želi posamezna koalicijska poslanska skupina vložiti amandma h koalicijsko že usklajenim zakonom ali aktom, se pred tem opravi koalicijsko usklajevanje.

Za usklajevanje teh amandmajev se smiselno uporabljajo določbe od 3. do 5. člena tega protokola.

Ne glede na to, ali je bilo v koalicijskem usklajevanju glede amandmajev iz prvega odstavka tega člena doseženo soglasje ali ne, imajo koalicijski poslanci oziroma koalicijske poslanske skupine, ki želijo vložiti amandma, pravico, da svobodno odločajo v skladu s svojim ustavnim položajem.

IV. KRŠITVE PROTOKOLA

20. člen

V primeru kršitev določb II. in III. poglavja tega protokola s strani katerega koli koalicijskega partnerja državni sekretar o tem obvesti predsednika vlade, ki na koordinaciji s predsedniki strank in vodij koalicijskih PS predlaga nadaljnje postopanje koalicijskih partnerjev.

V. ODNOS MED KOALICIJSKIMI PARTNERJI

21. člen

Predsednik vlade zaradi uresničevanja koalicijske pogodbe in drugih odločitev vlade ali državnega zbora enkrat tedensko, oziroma po potrebi, skliče koordinacijo koalicijskih partnerjev, in sicer predsednikov strank, po predhodnem dogovoru pa tudi vodij poslanskih skupin.

22. člen

Koalicijski partnerji se praviloma medsebojno obveščajo o bistvenih vprašanjih v zvezi s koalicijskimi usklajevanji, medsebojnimi odnosi, odnosi v koaliciji in dogovori, glede katerih želijo obvestiti javnost.

Vsak koalicijski partner, ki želi o zadevah iz prejšnjega odstavka, o katerih v koaliciji ni doseženo soglasje, obvestiti javnost, mora pred tem predlagati, da se opravi pogovor predstavnikov koalicijskih partnerjev. Koalicijski partnerji se praviloma dogovorijo o načinu obveščanja javnosti.

Koalijski partnerji se morajo izogibati javnemu nasprotovanju drugim koalijskim partnerjem.

23. člen

Koalijski partnerji ne bodo vlagali interpelacij zoper ministre, zaupnic ali nezaupnic vladi, ne bodo zahtevali glasovanja o zaupnici vladi niti ne bodo vlagali interpelacij zoper ministra, dokler so v vladi. Prav tako ne bodo zahtevali razrešitve predsednika in podpredsednikov državnega zbora ter predsednikov in podpredsednikov delovnih teles državnega zbora iz vrst poslanskih skupin koalijskih partnerjev niti glasovanja zanje, dokler so v koaliciji in vladi.

24. člen

Predsednik vlade si pridržuje pravico opozoriti ministra, ki ne opravlja svoje funkcije v skladu z ustavo, zakoni in etičnim kodeksom vlade, oziroma ne izvršuje vladnih sklepov. V primeru ponavljanja pomanjkljivosti pri delu ministra predsednik vlade o tem obvesti stranko koalijskega partnerja, katere član je minister oziroma je minister iz njene kvote, in predlaga skupno rešitev problema. Predsednik stranke obvesti predsednika vlade o stališču do izrečenega opozorila najkasneje v sedmih delovnih dneh. Predsednik vlade in predsednik stranke koalijskega partnerja se sporazumeta o tem, ali minister ostane ali se zagotovi izvolitev drugega ministra.

25. člen

Koalijski partnerji bodo sporazumno reševali odprta vprašanja in morebitne spore, in sicer na koordinaciji predsednikov strank in poslanskih skupin koalijskih partnerjev. Če bi se kateri od koalijskih partnerjev odločil, da kot podpisnik koalijske zaveze od nje odstopi, mora o svoji nameri najprej obvestiti predsednika vlade in predsednike ostalih strank koalijskih partnerjev. O nameri enega od koalijskih partnerjev o odstopu od koalijske zaveze bodo koalijski partnerji najprej opravili pogovore in šele potem, če dogovor ne bo dosežen, bo lahko koalijski partner od koalijske zaveze formalno odstopil, pri čemer bo o formalnem odstopu najprej obvestil predsednika vlade, nato koalijske partnerje in šele nato javnost.

26. člen

Predsednik vlade enkrat letno skliče predstavnike koalijskih strank zaradi ocene uresničevanja ciljev, zapisanih v tem sporazumu, in proučitve potrebe po morebitni spremembi ali dopolnitvi tega sporazuma.

Vsak koalijski partner lahko predlaga spremembe in dopolnitve koalijskega sporazuma. Koalijski partnerji se morajo do predloga opredeliti v roku enega meseca in če se doseže pisno soglasje vseh koalijskih partnerjev, se z aneksom, ki ga podpišejo predsedniki ali predsedujoči strank vseh koalijskih partnerjev, ustrezno spremeni ali dopolni ta sporazum.

VI. KONČNA DOLOČBA

27. člen

Protokol o sodelovanju koalijskih partnerjev začne veljati s podpisom predsednikov oziroma predsedujočih strank vseh koalijskih partnerjev.

6. KONČNE DOLOČBE

Ta koalicijski sporazum se lahko spreminja in dopolnjuje samo s soglasjem vseh koalicijskih partnerjev.

Vsak koalicijski partner lahko predlaga spremembe in dopolnitve koalicijskega sporazuma. Predlog oceni ministrstvo, v katerega pristojnost sodi vsebina predloga. Koalicijski partnerji se morajo do predloga opredeliti v roku treh mesecev. Koalicijski sporazum se spremeni ali dopolni s soglasjem vseh koalicijskih partnerjev.

Vsak koalicijski partner prejme en izvod te pogodbe.

Ta koalicijska pogodba stopi v veljavo, ko jo podpišejo predsedniki oziroma predsedujoči političnih strank vseh koalicijskih partnerjev.

Ljubljana, 29. 8. 2018

Marjan Šarec,
predsednik LMŠ

mag. Dejan Židan,
predsednik SD

dr. Miro Cerar,
predsednik SMC

mag. Alenka Bratušek,
predsednica SAB

Karl Erjavec,
predsednik DeSUS